

Predlagatelj:
TADEJ BEOČANIN
ŽUPAN OBČINE AJDOVŠČINA

Datum: 12.11.2015

OBČINSKI SVET OBČINE AJDOVŠČINA

ZADEVA: **Sklep o podaljšanju veljavnosti Strategije gospodarskega razvoja občine Ajdovščina od 2005 do 2015**

GRADIVO PRIPRAVIL: Oddelek za gospodarstvo in razvojne zadeve

PRISTOJNO DELOVNO TELO Odbor za gospodarstvo in gospodarske javne službe
OBČINSKEGA SVETA:

Predlagam, da Občinski svet Občine Ajdovščina na 11. redni seji dne 26.11.2015 obravnava in sprejme:

PREDLOG SKLEPA:

Na podlagi 16. člena Statuta Občine Ajdovščina (Uradni list RS, št. 44/12), je Občinski svet Občine Ajdovščina na svoji ____ seji dne ____ sprejel naslednji

S K L E P
o podaljšanju veljavnosti Strategije gospodarskega razvoja
občine Ajdovščina od 2005 do 2015

Veljavnost Strategije gospodarskega razvoja občine Ajdovščina od 2005 do 2015, se podaljša do sprejema nove strategije razvoja občine Ajdovščina.

Ta sklep se objavi v Uradnem listu RS ter prične veljati naslednji dan po objavi.

Številka: 302-03/03

Datum:

ŽUPAN
Tadej BEOČANIN, s.r.

MNENJE ODBORA:

Na 10. redni seji dne 11.11.2015 je **Odbor za gospodarstvo in gospodarske javne službe sprejel**

mnenje

da se s predlaganim Sklepom o podaljšanju veljavnosti Strategije gospodarskega razvoja občine Ajdovščina od 2005 do 2015 **strinja ter predlaga, da občinski svet sklep sprejme.**

PRESEDNIK ODBORA
Miran GREGORC, s. r.

1. Pravni temelj

Na podlagi 16. člena Statuta Občine Ajdovščina (Uradni list RS, št. 44/12) občinski svet sprejema prostorske in druge plane razvoja občine. Strategija je eden najpomembnejših strateških dokumentov s katerim morajo biti usklajene aktivnosti občine.

2. Razlogi za sprejem ter cilji in poglobitve rešitve sklepa:

Strategija gospodarskega razvoja občine Ajdovščina od 2005 do 2015 predstavlja glavni strateški in razvojni dokument občine. Z ozirom na to, da se z zaključkom leta 2015 programsko obdobje, na katero se dokument nanaša zaključuje, novega strateškega dokumenta pa Občina še nima, predlagamo, da se veljavnost dokumenta in s tem tudi usmeritve, podaljšajo do konca leta 2016 oziroma do sprejema novega tovrstnega strateškega dokumenta.

3. Ocena finančnih in drugih posledic sprejema pravilnika:

Sklep na proračun nima neposrednih finančnih posledic.

Pripravil: J. Furlan

ŽUPAN
Tadej BEOČANIN, s.r.

Razvojna agencija ROD Ajdovščina

STRATEGIJA GOSPODARSKEGA RAZVOJA OBČINE AJDOVŠČINA

od 2005 do 2015

(dopolnjen osnutek za sprejem na Svetu Občine Ajdovščina)

Avgust, 2004.

KAZALO:

ZA VEČJI RAZVOJ NAŠEGA GOSPODARSTVA	3
STRATEGIJI NA POT	4
OBČINA AJDOVŠČINA V SVOJEM ŠIRŠEM OKOLJU	5
PREDSTAVITEV OBČINE AJDOVŠČINA.....	7
METODOLOŠKA IZHODIŠČA	9
DEMOGRAFSKA GIBANJA	10
POSELITEV V OBČINI AJDOVŠČINA	11
GOSPODARSKA STRUKTURA OBČINE AJDOVŠČINA.....	12
ANALIZA KMETIJSTVA, PODEŽELJA IN GOZDARSTVA.....	14
ANALIZA NA PODROČJU TURIZMA.....	17
DRUŽBENO OKOLJE	19
ANALIZA NA PODROČJU GOSPODARSKE INFRASTRUKTURE	21
SWOT ANALIZA	27
RAZVOJNA VIZIJA OBČINE AJDOVŠČINA	29
STRATEŠKI CILJI OBČINE AJDOVŠČINA ZA OBDOBJE 2005-2015.....	30
NABOR PROJEKTOV	33

ZA VEČJI RAZVOJ NAŠEGA GOSPODARSTVA

Strategija gospodarskega razvoja občine Ajdovščina je temeljni dokument, ki nam bo pomagal uresničevati potrebe, želje in ideje, predvsem na področju gospodarstva ter izkoristiti narave, gospodarske, socialne in kulturne danosti prostora ter družbe za boljši jutri.

Ne glede na pomembnost dokumenta ter na množico sodelujočih, na njihove ideje in načrte, strategija ni izdelek ali recept, ki bi nam vse povedal. Je le pomagalo, predvsem pa vzpodbuda za nadaljnje pogovore in iskanja, iz katerih se bodo izluščile nove ideje, novi pogledi in rešitve ter novi izdelki in tehnologije, tudi za najzahtevnejše uporabnike in potrošnike, predvsem pa novi izdelki in tehnologije z visoko dodano vrednostjo.

Zgrabimo vse priložnosti, tudi tiste, ki smo jih zapisali v dokument, ustvarjamo nove ideje ter družbeno in gospodarsko blaginjo, ki bo zanamcem pomagala pri nadaljnjem razvoju. Gospodarski razvoj občine Ajdovščina v najširšem pomenu besede naj bo izziv, delo in uspeh pa naj bosta skupna in vzajemna.

Ajdovščina, julij 2004

**Župan Občine Ajdovščina
Marjan POLJŠAK**

STRATEGIJI NA POT

Strategija razvoja občine je izredno pomemben strateški dokument, ki na podlagi problemske analize opredeljuje dejavnike razvoja, dolgoročne cilje, razvojne scenarije ter osnovne usmeritve delovanja občine na posameznih področjih, upoštevajoč socialne, prostorske, okoljske, sektorske in druge potenciale, omejitve in pogoje. Strategija predstavlja strateški okvir za pripravo predloga proračuna in se kot usmeritev upošteva pri pripravi in določanju občinskih razvojnih prioritet.

Strategija razvoja občine nujno potrebuje družbeno soglasje in podporo, ki ji sledi delovanje v smeri uresničevanja ciljev, obenem pa mora biti usklajena z Regionalnim razvojnim programom in Strategijo gospodarskega razvoja Slovenije ter smernicami razvoja zapisanimi v Enotnem programskem dokumentu.

Ob pričetku izdelave strategije smo se v Razvojni agenciji ROD vseh teh dejstev zavedali, zato smo izbrali ustrezno metodologijo in postopke, ki so nas pripeljali do rezultatov. Z delom po delovnih skupinah smo izvedli najprej analize, sledila je priprava vizije in postavitve strateških ciljev. Za doseganje ciljev smo po delovnih skupinah definirali še programe in projekte. Zaradi pomembnosti in obsežnosti smo v izdelavo vključili veliko strokovnjakov, ki so s svojim delom pripomogli k oblikovanju vsebine dokumenta. Prepričani smo, da je to edini pravi način, da ugotovimo dejansko stanje in si postavimo ustrezne razvojne cilje. Vsebina tega dokumenta je plod dela zaposlenih v Razvojni agenciji ROD in vseh ostalih, ki so aktivno sodelovali v procesu izdelave. Za pomoč pri delu se vsem sodelujočim lepo zahvaljujemo. Strategiji, ki bo občini Ajdovščina vodič razvoja v prihodnjih desetih letih, je potrebno postaviti tudi skrbnika, ki bo skrbel za nadzor njenega izvajanja. Le tako bodo doseženi zastavljeni cilji in vizija, ki smo si jo skupaj zastavili.

Ajdovščina, maj 2004

Direktor razvojne agencije ROD
Jožef ČLEKOVIČ

OBČINA AJDOVŠČINA V SVOJEM ŠIRŠEM OKOLJU

Občina Ajdovščina mora ob snovanju svoje razvojne strategije upoštevati svoj geostrateški položaj in razvojne procese na širših ravneh:

- z vstopom Slovenije v Evropsko unijo se Ajdovščini odpira širši gospodarski prostor v sosednji Italiji, z večjimi možnostmi pretoka vseh proizvodnih dejavnikov, vendar tudi z jasno strategijo razvijanja konkurenčnega gospodarstva na podlagi inovacij in podjetništva, kar je opredelila EU v lizbonski deklaraciji (2000), vendar tudi z vrsto omejitev pri uresničevanju te usmeritve;
- v Sloveniji smo se že opredelili za politiko razvoja podjetništva in konkurenčnosti, pri čemer je Ajdovščina v eni najbolj razvitih slovenskih regij, zato mora računati predvsem na svoje razvojne zmožnosti; v Sloveniji Ajdovščina ne bo deležna izrazitih razvojnih spodbud, zato mora sama načrtovati in uveljaviti poslovne razvojne dejavnike, ki so danes znanje, inovacije, tehnologija in podjetništvo, hkrati s skrbjo za socialno uravnoteženo družbo;
- v okviru Goriške regije mora Ajdovščina utrditi svoj položaj v trikotniku Ajdovščina - Idrija – Nova Gorica, ki so temeljne razvojne točke, in se morajo dopolnjevati v institucionalni zgradbi, gospodarski strukturi in zagotavljanju kvalitetnega življenja. Ajdovščina je v tem okviru razvojna točka, ki povezuje širši prostor Primorske v smeri vzhod – zahod in sever – jug. V takšni funkciji Ajdovščina v tem trenutku zaostaja, saj je predvsem gospodarsko središče svojega okolja, ki pa nima močnih institucij, ni uveljavljena kot razvojni nosilec in ji manjka močnejši finančni nosilec ter jasna opredelitev za enega od regionalnih središč.

PROAKTIVNI PRISTOP: PODJETNO RAVNANJE

**Gledamo,
ugotovimo
trende**

**Organiziramo se za
akcijo!**

**Ustvarimo
vizijo in
strategijo**

**Uresničimo
programe,
projekte!
RAST!**

**Ljudje v občini smo vzeli usodo v
svoje roke - ustvarimo prihodnost!**

Goriška statistična regija je v Regionalnem razvojnem programu za obdobje 2002 – 2006 opredelila razvojno vizijo:

»Želimo, da se Goriška statistična regija hitreje in bolj usklajeno razvija kot inovativna in gospodarsko uspešna regija, ki je prijazna do ljudi in okolja, prepoznavna v svetu in primerljiva z razvitimi evropskimi regijami. Svoj razvoj gradi na principih trajnostnega razvoja in izkoriščanju lastnih razvojnih potencialov.

To vizijo bo regija uresničevala s:

- spodbujanjem izobraževanja, inovativnosti in ustvarjalnosti ljudi,
- pospešenim prestrukturiranjem in inoviranjem gospodarstva za uspešno tekmovanje na svetovnih trgih v pogojih nove ekonomije, izhajajoč iz razvoja novih produktov z visoko dodano vrednostjo,
- spoštovanjem in upoštevanjem principov trajnostnega razvoja,
- sodelovanjem, povezovanjem in zaupanjem med vsemi razvojnimi akterji v regiji in izven,
- z zagotavljanjem kvalitetnega življenjskega okolja vseh prebivalcev,
- z razvijanjem skupne identitete in skupnim promoviranjem regije,
- izkoriščanjem lastnih razvojnih potencialov,
- z izvajanjem ukrepov razvojne pomoči na območjih s posebnimi razvojnimi problemi.«

V usmeritvah na vseh višjih ravneh je enotno jedro izboljšanja konkurenčnosti z inovacijami in podjetništvom, za kar ni alternative. Ajdovščina mora jasno opredeliti svojo vlogo v uresničevanju te strategije, zlasti v najbolj naprednih dejavnostih, kakršen je projekt IN - PRIME ter razvoj visokošolske mreže. Hkrati bomo v strategijo občine Ajdovščina vnesli tiste dejavnosti, ki bodo uveljavile njene prednosti in možne razvojne priložnosti.

PREDSTAVITEV OBČINE AJDOVŠČINA

Vipavska dolina leži na zahodnem delu Slovenije ob državni meji z Italijo. Po legi in naravno geografskih značilnostih je izrazito prehodna pokrajina, kar ji daje poseben čar. Njeno gospodarsko in kulturno središče je mesto Ajdovščina. Območje Vipavske doline, del območja Trnovskega gozda in Nanosa je upravno razdeljeno med občinami Vipava, Ajdovščina in Nova Gorica. Občina Ajdovščina leži v osrednjem delu Vipavske doline, med zakraselima planotama Trnovskim gozdom in Goro na severu, Hrušico na severovzhodu ter Krasom na jugu. Površina občine Ajdovščine je 245 km². Najvišja točka občine Ajdovščine je vrh Malega Golaka (1495), najnižja pa rokav Vipave nad Batujami (60 m). Območje je reliefno izredno razgibano, saj je ravno le na prvi pogled. Ravnina je le ob reki Vipavi, v ostalih delih Vipavske doline pa prevladujejo kotline, rečne terase in gričevje. Območje občine Ajdovščina sestavljajo sedimentne kamenine, flišni laporji in peščenjaki ter rečne naplavine. Po pobočjih navzgor do roba planot prevladuje grušč, na planotah Hrušica, Trnovski gozd in Gora pa apnenci. Za Trnovski gozd in Hrušico so značilna brezna in ledene jame, uvale in suha kraška polja.

Že od najstarejših časov ima Vipavska dolina pomembno prometno vlogo. Skozi dolino pelje magistralna cesta ter hitra cesta Vipava – Bazara. Do leta 2007 naj bi bil zgrajen odsek Rebrnice, tako bo Vipavska dolina in s tem Ajdovščina postala prometno še dostopnejša. Pojavlja pa se problem slabše prometne povezave proti severu (Idrija), ter še slabše proti jugu (Kras), kar omejuje razvojne možnosti občine v smislu večje migracijske, upravne in gospodarske navezanosti teh področji na občino Ajdovščina.

Občina Ajdovščina je dokaj gosto poseljena, poprečna gostota ljudi je 130 ljudi na km². Število prebivalcev, ki živijo v 45 naseljih je okrog 18000. Število prebivalstva še rahlo narašča, na kar vpliva veliko dejavnikov, med katerimi je tudi dejstvo, da se Ajdovščina nahaja blizu Nove Gorice kot močnega zaposlitvenega središča, katero ima presežek delovnih mest v primerjavi z aktivnim prebivalstvom.

Območje občine Ajdovščina se odpira proti zahodu. Iz te smeri prodirajo močni vplivi sredozemskega podnebja, ki omogočajo rast tipičnih sredozemskih vrst, kot so fige, kakiji, lovor, oleander. Vegetacijska doba je v občini dva meseca daljša kot v osrednji Sloveniji. Na visokih kraških planotah se prepletajo vplivi alpskega, sredozemskega in celinskega podnebja, kar se kaže v pestrosti rastlinskih in živalskih vrst. Med rastlinami najdemo tudi endemite, npr. rebrinčevolista hladnikija. Na planotah Hrušica in Trnovski gozd so najbolj razširjene živalske vrste: jeleni, srne, mufloni, gamsi, zajci in divji prašiči. Posebnosti pa so medved, ris, volk in sove. V preteklosti se je število živali zelo zmanjšalo zaradi razširjenosti lova. Kasneje se je zaradi zaščite in omejitve lova njihovo število zopet povečalo. Živali predstavljajo veliko privlačnost za lovce in možnost razvoja lovskega turizma. V rekah živijo potočna in soška postrv, šarenka, križanka, klen in lipan.

Območje Ajdovščine dobiva dovolj padavin, vendar so te neenakomerno razporejene čez leto. Zato se mora območje občine spopadati tako s poplavami, ki so posledica močnih nalivov, kot s poletnimi sušami, ki so posledica dolgotrajnega pomanjkanja padavin. Vendar pa je to težava, s katero se srečuje skoraj cela Slovenija, če ne že ves svet.

Za področje Nanosa, Trnovskega gozda in Vipavske doline je značilna burja. To je hladen in sunkovit severovzhodni veter, ki se s planot spušča proti dolini. Burja je najmočnejša pozimi, ko lahko njeni sunki dosežejo hitrost tudi do 170 km na uro in povzročajo škodo na kmetijskih posevkih, sadovnjakih, vinogradih, stavbah, ovira pa tudi promet. Burja močno vpliva na druge podnebne dejavnike ter na družbene in kulturne razmere v dolini.

Največji reki v Občini Ajdovščina sta Hubelj in Vipava, ki sta odločilno izoblikovali površje doline. Še pred melioracijami in regulacijami, ki so bile izvedene leta 1986 in so močno spremenile podobo doline, so vodotoki poplavljali travnike. Zato vsa naselja ležijo na obrobju gričevnatega sveta. Vodno silo Vipave in Hublja ter

njunih pritokov se je nekoč večinoma uporabljalo za pogon mlinov in žag. Najbolj izkoriščen je bil hudourniški Hubelj, ki ima zaradi velikega padca veliko energije. Manjšo elektrarno so na Hublju zgradili leta 1911, sedanja pa je bila zgrajena leta 1931.

Občina Ajdovščina ima ugodne pogoje za nadaljnji gospodarski razvoj, predvsem industrije in storitvenih dejavnosti, kar ji omogoča ugoden prometni položaj in odprtost proti zahodu. Območje ima tudi ugodne pogoje za kmetijstvo, predvsem vinogradništvo in sadjarstvo je v porastu. Vinogradniki pridelujejo številna sortna vina in nekaj vinskih zvrsti (vipavec in vrtovčan). Rebula, malvazija, sauvignon, laški rizling in chardonney in rdeče sorte merlot, barbera, cabarnet sauvignon ter zelen in pinela kot avtohtona sortna vina navdušujejo s svojo razpoznavnostjo in posebno.

Gospodarstvo v občini Ajdovščina je zelo raznoliko, še vedno je močno zastopan industrijski sektor, kar je posledica usmerjenosti gospodarstva v preteklih obdobjih. Močno je zastopano gradbeništvo, lesno predelovalna industrija, prehrabena industrija, tekstilna industrija in kovinarska dejavnost. Sledijo trgovina in sorodne dejavnosti, promet in poslovanje z nepremičninami, najem in ostale poslovne storitve.

Očitno je torej, da v občini Ajdovščina sekundarni sektor še vedno zavzema daleč največji delež v gospodarstvu, kar seveda pomeni neugodno gospodarsko strukturo v občini, predvsem pa terciarni in kvartarni sektor sta v primerjavi s sekundarnim zanemarljiva.

METODOLOŠKA IZHODIŠČA

Izdelava dokumenta je bila organizacijsko razdeljena na posamezne sklope, ki se vežejo na naslednja področja gospodarskega razvoja: industrija in podjetništvo, kmetijstvo in podeželje, turizem, družbeno okolje, ki je vključevalo tudi področje človeških virov ter področje gospodarske infrastrukture.

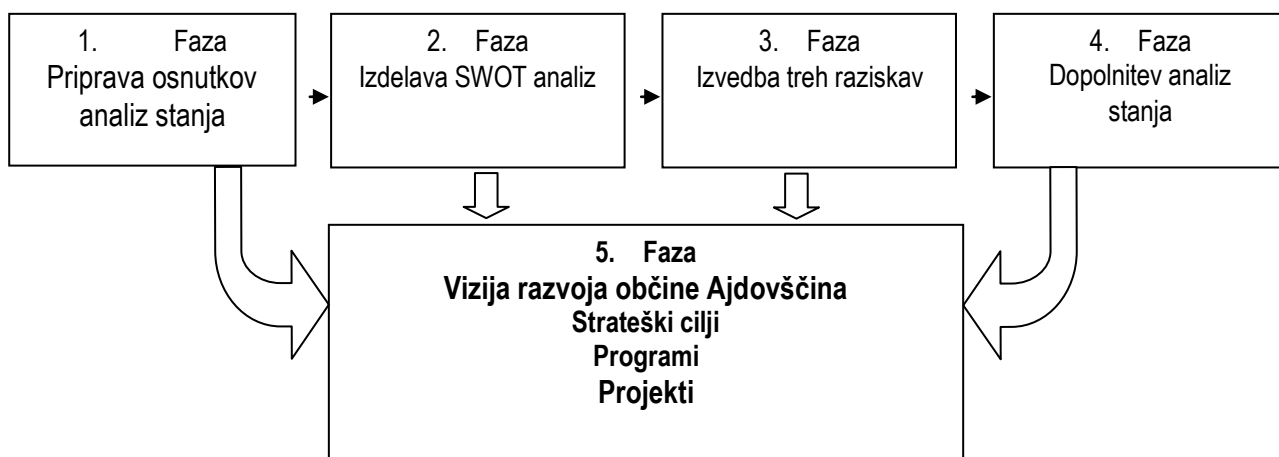
Metodološka izhodišča izdelave dokumenta so bila:

- pristop »od spodaj navzgor« (delavnice delovnih skupin, sestanki, razgovori, raziskave) s pritegnitvijo čim večjega števila institucij ter podjetij,
- oblikovanje vizije, strateških ciljev, programov in predlogov konkretnih izvedbenih projektov na podlagi:
 - analiz stanja po posameznih področjih ter SWOT analiz (analiz prednosti, slabosti, priložnosti in nevarnosti),
 - obstoječih gradiv,
 - izvedenih raziskav,
 - delavnic petih delovnih skupin (skupaj približno 50 članov),
 - delovnega sestanka t.i. Tima za lokalni razvoj,
 - pripomb in mnenj glede gradiva, ki so bila upoštevana,
- upoštevanje strateških dokumentov na regionalni in državni ravni,
- vključevanje zunanjih strokovnjakov v pripravo dokumenta.

Pristop »od spodaj navzgor« se je pokazal kot nujno metodološko izhodišče za pripravo strokovnega in hkrati uporabnega dokumenta. Delovne skupine ključnih strokovnjakov iz lokalnega okolja s posameznega področja so vodili strokovni delavci Razvojne agencije ROD. Področje gospodarske infrastrukture je zaradi specifičnosti vsebine pripravilo zunanje izvajalsko podjetje. Delavnice delovnih skupin so potekale od decembra 2003 do maja 2004. Člani delovnih skupin so sodelovali na dveh delavnicah, v drugi in peti fazi. V mesecu marcu 2004 so bile izvedene tri raziskave: po podjetjih, med društvi in med kmeti, v aprilu 2004 se je sestel t.i. Tim za lokalni razvoj, sestavljen iz 25 ključnih strokovnjakov iz lokalnega okolja in preučil opravljeno delo.

V izdelavo Strategije gospodarskega razvoja občine Ajdovščina 2005 – 2015 je bilo vključenih preko 250 posameznikov, ki so se vključevali v posamezne faze izvedbe.

POTEK PRIPRAVE DOKUMENTA PO POSAMEZNIH TEMATSKIH PODROČJIH:

DEMOGRAFSKA GIBANJA

Občina Ajdovščina obsega površino 245 km² s približno 18095 prebivalci. Razdeljena je v 26 krajevnih skupnosti s skupno 45 naselji.

Starostna struktura v občini Ajdovščina relativno ugodna, saj delež mladih (do 26 let) presega 25%, delež starejših (nad 65 let) pa je nižji od 20%. Indeks staranja (razmerje med starejšimi od 64 let in mladimi starimi med 0 in 14 let) pa pokaže na precej neugodno sliko, saj znaša 89,1. Indeks staranja, ki še zagotavlja normalno obnavljanje prebivalstva znaša 75%. Podatki za občino Ajdovščina pa nakazujejo dejstvo, da se prebivalstvo na eni strani stara (delež starejših je precej visok 14,9%), hkrati se število otrok zmanjšuje (delež med 0 – 14 znaša 16,7%). Zaradi staranja prebivalstva se povečuje tudi obseg storitev na področju socialne in zdravstvene oskrbe.

Največje jedro prebivalstva je v centru občine, v naselju Ajdovščina, po številu prebivalstva sledita bližnji naselji Lokavec in Budanje.

Tabela 1: Rast in padanje prebivalstva v občini Ajdovščina v letih 1869 – 2002

Leto	1869	1948	1961	1971	1981	1991	2001	2002
Število	15816	15578	15764	16292	17285	17579	17590	18095

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, Popisi prebivalstva

Prebivalstvo se je v občini Ajdovščina v medpopisnem obdobju 2002 – 1991 povečevalo bolj kot v celotni Sloveniji. Iz podrobnejše analize je razvidno, da je povečanje prebivalstva izrazitejše v samem mestu Ajdovščina ($I_{2002/1991} = 102,9$), v podeželskem delu je rast nekoliko manjša ($I_{2002/1991} = 102,3$) in gre predvsem za rast na račun obcestnih vasi, saj prebivalstvo v odročnejših krajih večinoma upada.

Gostota poseljenosti v občini Ajdovščina v letih po drugi svetovni vojni stalno narašča, vendar je rast šibka, še posebno če gledamo obdobje 1948 – 2002. V tem obdobju se je gostota prebivalstva v občini Ajdovščina povečala za dobrih 16 %, v Sloveniji pa kar za 35 %. Drugačna so razmerja v zadnjih letih (1991 – 2002), saj je povečanje gostote poselitve v občini Ajdovščina (2,9 %) višje kot v celotni Sloveniji (1,8 %). Absolutno gledano je občina Ajdovščina mnogo manj poseljena kot celotna Slovenija.

Povsem enaka razmerja kot pri gostoti prebivalstva so tudi pri rasti prebivalstva. V zadnjih letih tako prebivalstvo v občini Ajdovščina narašča relativno hitreje kot v Sloveniji, v obeh primerih pa je rast posledica predvsem imigracij iz drugih držav.

Tabela 2: Nekatere skupine prebivalstva, Popis 2002

	Delovno aktivno prebivalstvo	Učenci osnovnih šol	Učenci srednjih šol	Študenti
AJDOVŠČINA	7713	1853	1008	770
SLOVENIJA	818304	177987	106754	74636

Vir: Statistični urad Republike Slovenije, Popis prebivalstva, gospodinjstev in stanovanj 2002.

Vse obravnavane skupine so v ajdovski občini relativno bolje zastopane kot na celotnem slovenskem ozemlju, kar priča o mlajšem prebivalstvu na tem območju. Največja razlika – kar 1,2 % točki – je pri osnovnošolcih (Ajdovščina 10,2 % celotnega prebivalstva, Slovenija pa le 9 %).

V občini Ajdovščina je precej višji odstotek tistih, ki so se opredelili za Slovence, kot v vsej Sloveniji (Ajdovščina: 95,7 %, Slovenija: 92,3 %).

Naravni prirast prebivalstva v občini Ajdovščina je pozitiven.

POSELITEV V OBČINI AJDOVŠČINA

Občino Ajdovščina delimo na 4 geografska območja:

Spodnji del Vipavske doline

Gre za območje med Črničami in Dobravljami, torej najzahodnejši del občine, ki se nadaljuje v občino Nova Gorica. Je dolinsko območje z manjšimi vzpetinami, povprečna nadmorska višina je od 100 do 180 metrov. Podnebje je milo, submediteransko, burja je šibkejša – glede tega je najugodnejše območje v občini. Območje je zelo primerno za kmetijsko rabo, tudi za najzahtevnejše kulture. Naselitev je gosta, vasi so tako strnjene kot razpotegnjene. Značilna je močna ekonomska in nakupna migracija proti Novi Gorici in sosednji Furlaniji – Julijski krajini.

Osrednji del Vipavske doline (Ajdovska mikro regija)

Zajema osrednje območje občine okoli mesta Ajdovščina. Naravne značilnosti so podobne spodnjemu delu doline z eno veliko razliko – zelo močno burjo, ki je zelo moteča – predvsem zmanjšuje možnosti za kmetijsko rabo zemljišča. Družbeno – ekonomsko gre za ožje vplivno območje Ajdovščine. Kmečko prebivalstvo je v izraziti manjšini in stalno upada, kot protiutež deluje industrijsko razvita Ajdovščina. Značilna je gosta naselitev s večjimi naselji (poleg Ajdovščine še Lokavec, Budanje). V občini živi več kot polovica prebivalcev občine.

Trnovska planota in Hrušica (Gora)

Gre za območje med Hrušico (na meji z občino Logatec) in Predmejo, se pravi za severni del občine. Reliefno gledano je planota (600 – 900 metrov nadmorske višine) s strmim robom, ki se spušča v Vipavsko dolino. Podnebje je celinsko s hladnimi zimami. Območje prekrivajo obsežni mešani gozdovi, večinoma kvalitetne sestave. Populacijsko in gospodarsko lahko območje razdelimo na dva povsem različna dela: okolico Cola in okolico Otlice. Prvo je veliko bolj dostopno, saj leži ob glavni cesti Ajdovščina – Idrija. Tu prebivalstvo narašča, tudi na račun razpoložljivih delovnih mest. Drugo območje je težje dostopno, naselja so zelo razložena, primanjkuje pa tudi delovnih mest. Tu obstoja največja depopulacija v občini.

Vipavska brda

Gre za območje na južnem in jugozahodnem delu občine med Brjami in Planino. Obsega med 170 in 350 metri nadmorske višine visoko flišnato gričevje na levem bregu reke Vipave. Podnebne razmere so podobne kot v spodnjem delu doline z izrazito burjo na izpostavljenih območjih. Območje je sicer precej slabo dostopno, delovnih mest je zelo malo, prisotna je depopulacija. Poselitev je redkejša, naselja so manjša in razpotegnjena.

Razloženost poseljenosti v občini je izredno visoka, saj sta poleg Ajdovščine le dve naselji z nad 500 prebivalci (npr. Lokavec, Budanje). Strnjenih vasi je malo (npr. Batuje, Selo, Vipavski križ, Šmarje), prevladujejo razpotegnjene vasi (npr. Brje, Kamnje, Vrtovin, Planina), ki imajo tudi 10 in več zaselkov ali pa celo posameznih domačij (npr. Otlica, Predmeja).

V občini Ajdovščina imata nesporno gravitacijsko prevlado le Ajdovščina in Col, pri obeh krajih pa je težava v tem, da imata veliko preveč zastopan sekundarni sektor, zelo slabo pa je zastopan terciarni in kvartarni. Opaziti je, da si nekatera oskrbna središča medsebojno konkurirajo. Konkurenca je na primer izrazita med Črničami, Selom, Batujami in Vrtovinom, kjer ima vsako naselje nekaj, nobeno pa ne predstavlja dovolj močnega centra za razvoj tega dela občine.

GOSPODARSKA STRUKTURA OBČINE AJDOVŠČINA

V občini Ajdovščina je v letu 2001 delovalo 0,6 % vseh slovenskih gospodarskih družb, kar je 0,1 % točke manj kot leta 2000.

Število vseh zaposlenih je 1 % glede na celotno Slovenijo, kar pomeni, da je povprečno število zaposlenih v ajdovskih družbah večje kot v slovenskih (Ajd.: 21, Slo.: 13). Povprečno število zaposlenih na družbo se je od leta 2000 do leta 2001 povečalo iz 19 na 21.

Ajdovske gospodarske družbe precej zaostajajo za slovenskim povprečjem pri deležu čistih prihodkov od prodaje na tujem trgu, čeprav se je stanje v obdobju 2000 – 2001 precej popravilo.

Dodana vrednost na zaposlenega je v Ajdovščini nekoliko pod slovenskim povprečjem, vendar se je tudi ta kazalnik v obdobju 2000 – 2001 precej popravil.

Tudi neto dobiček na zaposlenega je v ajdovskih družbah v porastu in je zelo ugoden v primerjavi s slovenskim povprečjem, kjer so podjetja v povprečju izkazala izgubo.

Financiranje je v Ajdovščini nekoliko bolj dolžniško (58, 4%), kot v Sloveniji (52,9 %). Omenjeni delež narašča (2001/2000).

Porazdelitev po dejavnostih

Z naskokom sta v občini Ajdovščina najpomembnejši dejavnosti Gradbeništvo (Primorje in veliko manjših gradbenikov; ustvarijo več kot 45 % vseh prihodkov od prodaje v občini) in Predelovalne dejavnosti (Fructal, Lipa, Tekstina, Mlinotest,...; ustvarijo dobrih 40 % vseh prihodkov od prodaje občine). Sledijo Trgovina in sorodne dejavnosti, Promet, skladiščenje in zveze ter Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne storitve.

Očitno je torej, da v Ajdovščini sekundarni sektor še vedno zavzema daleč največji delež v gospodarstvu (ustvari več kot 85 % vseh prihodkov od prodaje v občini), kar seveda pomeni neugodno gospodarsko strukturo v občini. Terciarni (dobrih 11 % vseh prihodkov od prodaje), predvsem pa kvartarni sektor (dobra 2,5 % vseh prihodkov od prodaje) sta v primerjavi s sekundarnim praktično zanemarljiva.

Analiza po sektorjih gospodarstva

Slika pri primarnem sektorju ni realna, saj so le redke kmetije organizirane kot poslovni subjekti, tako zbrani podatki veljajo le za kmečka gospodarstva, vpisana v register podjetij. Sicer so zbrani kazalci pri primarnem sektorju zelo ugodni, morda celo najboljši izmed štirih sektorjev.

Tudi kazalci pri sekundarnem sektorju so razmeroma ugodni, če primerjamo leto 2002 z letom 2001, opazna je namreč rahla rast. Izjema je le kazalnik 'Čisti dobiček/prihodek' pri gradbeništvu, ki je iz skromne vrednosti 0,005 v letu 2001, leta 2002 padel pod ničlo (-0,008), kar bi lahko pomenilo neko krizo v tej dejavnosti.

Velik problem občine Ajdovščina predstavlja terciarni sektor, torej storitvene dejavnosti. Iz analize ugotavljamo, da se stanje v tej dejavnosti ne izboljšuje, ampak celo slabša. Gledano celotni sektor so se v obdobju 2001 – 2002 obravnavani kazalci poslabšali, vrednost kazalca 'Čisti dobiček/prihodek' je v letu 2002 padel na skromnih 0,009, kar pomeni, da je delež čistega dobička v prihodkih nižji od 1 %. Gledano po dejavnostih velja izpostaviti 'Trgovino, popravilo motornih vozil in izdelkov široke potrošnje', ki je najpomembnejša dejavnost v sektorju, hkrati pa je tudi najbolj nazadovala v obdobju 2001 – 2002. Nazadovali so prav vsi kazalci, spet pa velja izpostaviti 'Čisti dobiček/prihodek', ki je iz vrednosti 0,019 v letu 2001, leta 2002 padla na 0,003. Problem je tudi gostinstvo, kjer še ne kaže na pozitivne čiste dobičke.

Stanje je veliko bolj optimistično v kvartarnem sektorju, kjer se čisti dobički povečujejo nadpovprečno glede na prihodke (rast iz 0,028 na 0,047). Tukaj velja izpostaviti 'Poslovanje z nepremičninami, najem in poslovne

storitve', ki je najpomembnejša dejavnost v panogi. Ta dejavnost je izmed vseh dejavnosti (vseh sektorjev) v letu 2002 izkazala najvišji delež čistega dobička v prihodkih – dobrih 8 % (0,081).

Porazdelitev podjetij po trgih na katerih nastopajo

Večina podjetij posluje z drugimi družbami v Sloveniji, malo podjetij pa posluje z zavodi in neprofitnimi organizacijami, Občino in državnimi institucijami.

Tržna usmerjenost podjetij v Ajdovski občini je različna, večina podjetij pa je večinsko usmerjena v izvoz svojih proizvodov.

- 52 odstotkov podjetij iz Ajdovske občine je večinsko usmerjeno v izvoz svojih proizvodov,
- 17 odstotkov podjetij posluje le na lokalnem območju ajdovske občine,
- 9 odstotkov je usmerjeno na regionalni trg,
- 22 odstotkov podjetij pa je večinsko usmerjeno na trg celotne Slovenije.

Največji delež podjetij iz občine Ajdovščina je večinsko usmerjen v izvoz v države članice Evropske Unije z 39 odstotki, sledijo podjetja ki so večinsko usmerjena v trge bivše Jugoslavije. Le 4 odstotke podjetij je večinsko usmerjeno v trg Združenih Držav Amerike. Seveda pa so podjetja usmerjena tudi v druge trge, kot npr. države bivše Sovjetske zveze, Turčijo in tudi Kanado.

Iz primerjave med trenutno ter bodočo tržno usmerjenostjo lahko ugotovimo, da se povečuje delež podjetij večinsko usmerjenih na lokalni in regionalni trg, zelo se zmanjšuje delež podjetij usmerjenih na trg celotne Slovenije, najbolj pa se povečuje delež podjetij večinsko usmerjenih v trge EU in tuje trge, saj narašča kar za 11,47 odstotne točke.

Predvidena vlaganja podjetij v občini Ajdovščina v obdobju 2005 – 2015

Podjetja načrtujejo v obdobju 2005-2015 zelo različna vlaganja tako po višini vlaganj, kot tudi usmeritvi vloženih sredstev.

Nekatera od podjetij v prihodnjem petletnem obdobju sploh ne načrtujejo vlaganj, druga skupina načrtuje posodobitev opreme, nekatera podjetja načrtujejo vlaganja v infrastrukturo, nekatera podjetja pa načrtujejo vlaganja v infrastrukturo in opremo.

Ob teh vlaganjih podjetja ne morejo oceniti vpliva na povečanje števila delovnih mest ter na strukturo le-teh, zato je potrebno izdelati podrobnejšo analizo o predvidenem naraščanju števila delovnih ter potrebah po kadrovski strukturi.

Potrebe po dodatnem prostoru

V občini Ajdovščina 40 odstotkov podjetij razpolaga s potrebnimi prostorskimi kapacitetami. 13 odstotkov podjetij ima potrebe po prostoru manjšem od 1.000 m². Največji delež podjetij, ki potrebujejo dodaten prostor spada v razred s potrebami po prostoru med 1.000 m² in 10.000 m². V ta razred spada kar 30 odstotkov proučevanih podjetij. 17 odstotkov podjetij pa ima zelo velike potrebe po prostoru in sicer se tem podjetjem gibljejo potrebe med 10.000 in 25.000m².

Dodatna usposabljanja

Večina podjetij dodatno usposablja svoje zaposlene. Usposabljanja v večini podjetij potekajo na iniciativo delodajalca. V 43% opazovanih podjetij pa se zaposleni usposabljujejo le samoiniciativno.

Programi usposabljanj, ki jih delavci obiskujejo so zelo različni in odvisni od potreb podjetij, katera jih pošljejo na usposabljanje ali izobraževanje, ter od želja zaposlenih, kateri se izobražujejo samoiniciativno

ANALIZA KMETIJSTVA, PODEŽELJA IN GOZDARSTVA

Zemljišča in raba zemljišč. Na območju občine Ajdovščina je 65 % kmetijskih zemljišč v rabi travnikov in pašnikov, kar predstavlja 3.232,90 ha z gozdom pa je poraslo kar 63,7 % celotne površine občine, kar uvršča občino Ajdovščina nad slovensko povprečje. Območje občine je izjemno raznovrstno. Opuščanje rabe kmetijskih zemljišč (pašniki, obdelovalno zahtevnejša območja) pa ogroža krajinsko raznovrstnost. Gre za enega najtežjih problemov, ki že več desetletij vpliva na propad kulturne krajine.

Povprečna velikost kmetije je 4,9 ha. Na tem območju se srečujemo z majhnostjo kmetij in navkljub izvajanju komasacije je še vedno prisotna **veliko posestno in zemljiško razdrobljenostjo**. Povprečna velikost kmetijske parcele znaša 0,25 ha. To otežuje delo na kmetiji in zmanjšuje konkurenčnost.

V dejavnosti **živinoreje** je pomembna predvsem prireja govejega mesa, prašičjega mesa, kravjega mleka, perutninskega mesa in jajc, narašča pa tudi pomen reje drobnice za meso in mleko. Ob popisu v letu 2000 je živino redilo kar 793 kmetijskih gospodarstev ali 78 % vseh, ki se ukvarjajo s kmetijsko dejavnostjo. Za družinske kmetije je značilna razmeroma majhna in razdrobljena prireja. Vedno bolj je prisoten trend intenzivne **govedoreje**, kmetije ki so redili 2-4 krave molznice čedalje bolj opuščajo panogo govedoreje. Govedorejske kmetije so usmerjene v prirejo govejega mesa. Kmetje večinoma ne tržijo svojega mesa neposredno končnim porabnikom, ampak to delo prepuščajo tržnim posrednikom. Število proizvajalcev mleka je v upadanju kakor tudi stalež matične črede krav pada.

Prašičereja ima v okviru družinskih kmetij še vedno pretežno samooskrbi značaj. Prašičereja je druga najpomembnejša živinorejska usmeritev na tem območju. Reja plemenskih svinj je običajno v sklopu mešane govedorejsko prašičerejske kmetije kot dopolnilna dejavnost. Opazna je vse manjša doba pitanja do zakola.

Na področju reje **drobnice** se povečuje število živali kot tudi število rejcev te vrste prežvekovalcev. Reja drobnice temelji predvsem na paši v težko dostopnih predelih zato je zanimiva tudi v pogledu ohranjanja kulturne krajine. Njeno širitev je na našem območju čutiti predvsem v zadnjih desetih letih.

Reja **konj** spada med živinorejske usmeritve, ki se v zadnjem obdobju čedalje bolj uveljavljajo in postajajo vedno bolj zanimive in trendovske. Močno narašča reja konj v športno rekreativne namene, kar predstavlja hoby in delno turistično dejavnost določenega sloja prebivalcev.

Reja **perutnina** je v večji meri usmerjena v ekstenzivno rejo za domačo porabo. Tržna prireja, je kooperacijska vezana reja in gre za tehnološko in organizacijsko zahtevno rejo industrijskega tipa.

Čebelarstvo je tesno vpeto v okolje. Možnosti temeljijo na okolju bogatem z rastlinstvom, ki omogoča pridelavo dobrega medu, omogoča dodatno dejavnost v kmetijstvu, daje možnost dodatnega zaslužka, rekreacije ljudi, večja turistično ponudbo, omogoča prebivalstvu uživanje dobre in zdrave hrane, pridobljene v domačem okolju. **Ribogojstvo** kot posebna živinorejska panoga in dopolnilna dejavnost na kmetijah na območju občine ni razvita, sama dejavnost pa predstavlja tržno nišo.

Poljedelstvo je pomembna panoga nižinskih kmetij, nižinsko območje – območja s posebnimi naravnimi omejitvami – je v glavnem v funkciji živinoreje, razen žita za predelavo zrnja. Površina njiv in vrtov je na območju občine 983,79 ha. Njive so druga najobsežnejša oblika kmetijske rabe zemljišč na kmetijskih gospodarstvih na območju občine Ajdovščina, saj zajemajo dobrih 20 % vse kmetijske zemlje v uporabi. S predelavo poljščin se ukvarja 924 gospodarjev, ki v povprečju obdelujejo 1,06 ha njiv. Struktura posameznih poljščin na njivah kmetijskih gospodarstev je na našem območju razmeroma enostavna. Prevladujeta dve vodilni kulturi; koroza in pšenica, ki zavzemata kar 63 % njivskih površin na tem območju.

Zelenjadarstvo je na območju občine omejeno na zemljišča, ki niso izpostavljena burji, drugi omejitveni faktor pa predstavlja suša. Ker gre za kontinuiteto proizvodnje je katera koli zelenjadarsko usmerjena kmetija na tem območju usojena na višje stroške pridelave in posledično neekonomičnost, ker na območju ni vzpostavljenega namakanega sistema. Zelenjadarstvo je zaradi omejenih dejavnikov pridelave zastopano v manjši meri, s to panogo se ukvarja manj kot 10 pridelovalcev.

Izrazita reliefna razgibanost ne daje možnosti za pridelavo vseh vrst kmetijskih kultur. Prav na teh mestih, ki ustrezajo specifičnim in talnim pogojem, lahko gojimo vinsko trto in predelujemo vina različnih kakovosti. **Vinogradništvo** je pomembna kmetijska dejavnost, saj se vsaka druga kmetija intenzivno ukvarja s to panogo. Po podatkih vpisanih v Registru pridelovalcev grozdja in vina (RPGV) je na območju občine Ajdovščina vpisanih 1.504 ha vinogradniških površin. V RPGV je vpisanih 549 vinogradnikov z bivališčem v občini Ajdovščina. Skupno število trsov, vpisanih v register za omenjeno območje je 2.203.000 kom, od tega 62 % belih sort in 38 % rdečih sort. Največji delež pridelovalcev 93,2 % obdeluje vinograde v velikosti do 3 ha. Njihova pridelava presega samooskrbo, kar posledično od vinarjev zahteva vedno večjo usmeritev v trženje svojih proizvodov. Večina vinogradnikov na območju občine Ajdovščina je kooperantov Kmetijske zadruge Vipava, preko katere tržijo svoje pridelke. Nekateri vinogradniki - vinarji pa so oblikovali lastno vizijo razvoja, zasnovali in uveljavili svojo blagovno znamko in sami tržijo svoja vina. **Trsničarstvo** je na območju občine Ajdovščina najbolj razvito v Budanjah in Dolgi Poljani.

Sadjarstvo predstavlja na območju občine poleg vinogradništva primerjalno prednost v primerjavi z ostalimi kmetijskimi dejavnostmi. Ugodne mikroklimatske razmere in tradicionalni trg omogočata razvoj te kmetijske dejavnosti. Na območju občine je 103 ha sadovnjakov, vsi so v zasebni lasti. Z vidika skupne in rodne površine, še bolj pa z vidika skupnih in rodnih dreves, absolutno prevladujejo breskve sledijo jim češnje, kostanj, marelice, jabolane in slive, delež ostalih sadnih vrst pa je manjši.

Primerjalna prednost območja se kaže v trajnih nasadih; vinogradih, sadovnjakih, nasadih oljk, ipd. Posledično bi bilo potrebno te usmeritve še nadalje spodbujati in ohranjati.

Živilsko predelovalna industrija je eden izmed strateško pomembnih dejavnikov razvoja kmetijstva in podeželja. Zaposluje lokalno prebivalstvo ter odkupi velik del osnovnih kmetijskih surovin.

Slovenski kmetijski okoljski program (SKOP) je namenjen popularizaciji kmetijske proizvodnje v skladu s potrebami potrošnika, ki bo varovala zdravje potrošnika in omogočila trajnostno rabo naravnih virov ter ohranjala biološko raznovrstnost in značilnosti slovenske krajine. Politika izvajanja teh ukrepov je nadomeščanje stroškov, ki jih imajo kmetje z zagotavljanjem javne funkcije. V letu 2003 je bilo v program vključenih **274 kmetij** z območja občine Ajdovščina.

Dosežena **izobrazbena raven gospodarjev** je na družinskih kmetijah na območju občine precej nizka. 53 % gospodarjev ima končano le osnovno šolo ali je brez formalne izobrazbe, 43,6 % pa ima končano poklicno šolo ali srednješolsko izobrazbo. Univerzitetno izobraženi pa so redki. Pri splošnih demografskih značilnosti - **starostni sestavi delovne sile** - na družinskih kmetijah opazimo, da je razmeroma visoka zastopanost delovne sile v pozni aktivni dobi ali zunaj nje (nad 55 let starosti). Starejši od 55 let namreč predstavljajo več kot polovico delovne sile na družinskih kmetijah. Globalna **storilnost** kmetijstva na območju je razmeroma nizka. Socialno-ekonomska struktura kmečkega prebivalstva in zemljiška struktura poglobljata razvojne težave te dejavnosti. **Dohodek** kmečkih gospodarstev iz kmetijstva predstavlja v povprečju 30,5 odstotkov vseh dohodkovnih virov. Tako lahko trdimo, da dohodek iz kmetijstva ni najpomembnejši vir dohodka na kmečkih gospodarstvih. Ob tem je potrebno poudariti, da je bil takšen dohodek iz kmetijstva dosežen z visokim vložkom dela. Dohodek na enoto vloženega dela v kmetijstvu je za polovico nižji v primerjavi z zaposlitvijo izven kmetijstva. Diverzifikacija ekonomskih aktivnosti na podeželju je eksistenčna potreba večine kmečkih gospodarstev. Pestrost dohodkovnih virov na kmečkih gospodarstvih in posledična diverzifikacija dohodkovnih virov se kaže kot strategija preživetja kmečkih gospodarstev.

Med najpogostejše **dopolnilne dejavnosti na kmetijah** sodijo turistične dejavnosti ter predelava osnovnih kmetijskih surovin na domu in direktno trženje, kar predstavlja veliko priložnost za kmetije. Zlasti v zadnjih desetih letih je prišlo do razmaha dopolnilnih dejavnosti na podeželju. Po podatkih UE Ajdovščina je bilo v letu 2004 na območju Občine Ajdovščina 11 registriranih nosilcev dopolnilnih dejavnosti, od tega se jih 5 ukvarja s turizmom na kmetiji, 2 kmetij opravljata storitve s kmetijsko mehanizacijo in komunalne storitve, 2 kmetiji opravljata gozdarske storitve, ena ima registrirano domačo obrt na področju kleklarstva ter ena pa na področju predelave in trgovine z lesom – žaganje lesa. Potenciali podeželja so še nezadostno izkoriščeni in predvsem medsebojno nepovezani.

Območje občine Ajdovščina se po površini **gozdov** uvršča nad slovensko povprečje, saj je z gozdom poraslo kar 15.670 ha. Od tega je 10.500 ha v zasebni lasti. Posestna struktura gozdov je v občini Ajdovščina izjemno razdrobljena. Povprečna velikost zasebne gozdne posesti v dolini je 0,84 ha (povprečna velikost parcele pa le 0,34 ha), na območju Gore je povprečna velikost posesti 1,77 ha (povprečna velikost parcele 0,72 ha), na območju Podkraja pa je povprečna velikost posesti 2,37 ha (povprečna velikost parcele 0,56 ha). V občini Ajdovščina je preko 7.000 lastnikov gozdov.

Odprtost državnih gozdov z gozdnimi cestami je dobra medtem, ko je v privatnih gozdovih ta nekoliko slabša kar odraža potrebo po gradnji cestnih odceпов, ki naj bi odprli še dokaj zaprte gozdne komplekse.

V občini je **požarno ogroženih** in zelo ogroženih gozdov kar 33 %. Gre predvsem za južna pobočja Trnovskega gozda in Gore, ter južne lege tako na flišnih gričih Vipavske doline kot tudi Trnovske planote. Največji problem predstavljajo nedostopna južna pobočja, kjer ni možna hitra in učinkovita gasilska intervencija v primeru požara v naravi.

Lesna zaloga na območju občine Ajdovščina na celotni površini gozdov presega 3 milijone kubičnih metrov lesa.

Gozdni rezervati in varovalni gozdovi zajemajo skupaj 10 % površine gozdov v občini. To so predvsem gozdovi na ekstremno strmih rastiščih (varovalni gozdovi 1.150 ha) ter gozdovi, katerih naravovarstveni pomen je tako velik, da so bili izločeni iz gospodarjenja z gozdovi in je v njih prepovedano vsakršno poseganje (gozdni rezervat 450 ha).

Pomen turizma in rekreacije v gozdovih ali na gozdnem robu se iz leta v leto bolj krepi. V poletni mesecih, ko je v dolini izjemno vroče, poišče ob vikendih v hladnih višinskih gozdovih zatočišče tudi nekaj tisoč obiskovalcev. To predstavlja za gozdni prostor hudo obremenitev. Gozdarstvo je v preteklih letih naredilo kar nekaj deset klopi s počivališči in piknik prostorov, ter na ta način poskušalo razbremeniti določene gozdne predele, vendar je pritisk na gozd vedno večji finančne možnosti za večanje kapacitet pa so hudo omejene.

ANALIZA NA PODROČJU TURIZMA

Naravne in kulturno-zgodovinske danosti pogojujejo vrsto turizma. Med glavne **naravne privlačnosti** občine Ajdovščina štejemo izvir reke Hubelj, naravno okno Otlica, Smrekovo drago, Smrečje, krajinski park na obronkih Trnovskega gozda in gozdni rezervat Golaki.

Med pomembnejše **kulturne zanimivosti** občine Ajdovščina prištevamo Castro, Vipavski Križ, Šmarje, skalni plato nad Vrtovinom (sv. Pavel), Tabor nad Črničami, Hrušico, Col, Marijino cerkev v Logu, Pilonovo galerijo in muzejsko stavbo v Ajdovščini, ki na ogled ponuja dvoje stalnih zbirk: zbirka fosilov Staneta Bačarja in arheološko zbirka, s poudarkom na rimskodobni Ajdovščini. Mestno središče Ajdovščina bi moralo svoj turistični razvoj graditi na svoji zgodovinski in arhitekturni prepoznavnosti, prostorski umeščenosti, predvsem pa na medsebojni povezanosti med galerijama, turistično informacijskim središčem in ostalimi akterji turizma v mestu.

Turistična ponudba se deli na osnovno in dopolnilno. **Osnovno turistično ponudbo** predstavljajo nastanitveni gostinski obrati, prehrambeni gostinski obrati in turistične (potovalne) agencije. V občini Ajdovščina najdemo hotel, tri turistične kmetije z nastanitvijo, dva planinska domova, izletniško turistično kmetijo na obronkih planotah, en vinotoč, tri osmice ter številne gostilne, restavracije, bare, okrepčevalnice itd. Na celotnem območju občine Ajdovščina je bilo v letu 2004 na razpolago 51 sob in 3 apartmaji za turistične namene, skupno število ležišč je bilo 169. Iz sledečih podatkov lahko razberemo, da je na območju čutili pomanjkanje turističnih nastanitvenih zmogljivosti. Zajemanje tranzitnih gostov in njihovo postopno spreminjanje v stacionarnega gosta bi bila pomembna poslovna priložnost v primeru zadostnih spalnih kapacitet na tem območju.

Med **dopolnilno turistično ponudbo** v zgornji Vipavski dolini lahko štejemo različne možnosti športa in rekreacije, Vipavsko vinsko cesto, Turistično-informacijski center Ajdovščina, igralništvo, različne prireditve in vrsto društva.

Športno rekreativna dejavnost je z razvejanim naborom aktivnosti kot so **pohodništvo**, adrenalinski športi in zimski športi dobro zastopana. Množica pohodnih poti speljanih po Trnovskem gozdu in njegovem robu ter po dolini privablja obiskovalce. Obisk Čavna in Golakov letno presega št. 15.000. Najbolj poznane in obiskane so: Slovenska planinska pot, Transverzala kurirjev in vezistov, Geološka pot, smer od Hublja do Luknje, Resslerjeva cesta, Naravoslovna učna pot ob Hublju, Pot po dolu gor in dol, Pot po Angelski gori, krožna pešpot Od soteske do školja ter Vrtovčeva pot. Pohodništvo je oblika ekološko sprejemljivega mehkega turizma. Njegova temeljna značilnost je doživljanje narave in rekreacija.

Posebne športna ponudba, ki je pogojena z ugodnimi klimatskimi razmerami in privablja obiskovalce iz celega sveta je zagotovo **letalstvo**. Primerjalne prednosti in priložnosti, tradicija in znanje dajeta tej obliki športa posebno mesto v politiki razvoja območja. Tu so idealni pogoji za letenje z motornimi letali, UL napravami, jadralnimi letali, jadralnimi padali, za klasično padalstvo in druge alternativne oblike letenja. V bližini Ajdovščine se razprostira športno letališče z osvetljeno vzletno-pristajalno stezo, hangerji, črpalkami in delavnicami ter okrepčevalnico. Na Kovku pa je znana odskočna rampa za jadralne padalce in zmajarje.

V Ajdovščini je v letih 1974 – 1979 nastal **Športni Center Police**. Za takratne razmere je bil to sodobno opremljen športno rekreativni center z 2400 m² pokritih površin, ki so zajemale dve pokriti dvorani; veliko 1300 m² in malo 700 m², pokrit zimski bazen 25 x 9 m, celotne površine 660 m², savne in spremljajoče prostore. Izven objekta se nahaja tudi letno kopalnišče 50 x 16 m skupne površine 15.060 m². Predvidena je bil tudi izgradnja Avtokampa, skupne površine 9.195 m², ki pa je zastala nekje sredi poti. Zaradi prevelikih obratovalnih stroškov, je bil leta 1989 zaprt zimski bazen.

Območje Gore se načrtuje ureditev **Športnega parka Tiha dolina**, ki naj bi bil prostor za druženje, zabavne prireditve, športne aktivnosti (smučanje, skoki, pohodništvo, kolesarstvo, tek na smučeh, adrenalinske aktivnosti), športne prireditve, kondicijske priprave za športne ekipe, inkubacijski center za telemark smučanje in prostor z možnostjo stacionarnega turizma. Smučanje je danes temeljni integralni turistični proizvod zimskega turizma. Ob njem se bodo v prihodnje razvijali ostali turistični proizvodi in storitve zimskega turizma, kot so doživetja v zimskem naravnem okolju in vrsta drugih športno rekreativnih aktivnosti na snegu in v zimskem naravnem okolju. Ponuja se možnost trženja znanja (šola smučanja) in uveljavljanje družinskega tipa turizma ter razvoj drugih atraktivnih oblik zimskega turizma.

Igralništvo predstavlja najbolj razvit slovenski turistični proizvod. Slovenija je v devetdesetih letih prva v Evropi razvila ameriški tip igralništva (igralnica kot odprt zabavišni prostor), čeprav pri tem ni razvila ustreznih podjetniških (lastniških) in drugih regulacijskih mehanizmov, ki ustrezajo takšnemu načinu turistične ponudbe. Občina Ajdovščina je v letu 2004 izdala koncesijo za izvajanje igralniške dejavnosti Hotelu Pigal.

Vipavsko dno s svojo bogato in tradicionalno ponudbo vina in vzpostavljeno **Vipavsko vinsko cesto** (VVC) ponuja možnost razvoja vinskega turizma. V okviru projekta poteka ena največjih tradicionalnih prireditev na zgornje Vipavskem, ki traja vse od sv. Martina pa do božiča, z nazivom »Vinski hrami Vipavske doline« in privablja množico obiskovalcev od vsepovsod. Današnja turistična ponudba Vipavske doline sloni skoraj izključno na ponudbi vinskega turizma, predvsem Vipavske vinske ceste, vendar pa ima dolina še veliko neizkoriščenih možnosti za razvoj tovrstne ponudbe. Večji poudarek bo potrebno dati **kulinariki** kot nepogrešljivemu spremljevalcu kulturnega pitja vina.

Za pospešen razvoj turizma je bil v okviru občine ustanovljen **Turistično informacijski center Ajdovščina**, potekalo je izobraževanje za turistične vodnike. TIC in turistični vodniki so v pomoč potencialnim izletnikom in turistom pri zbiranju raznovrstnih informacij o možnostih preživljanja počitnic v naši občini.

Na območju občine deluje množica **društev**, ki se direktno oz. posredno ukvarjajo s turizmom. Gre za akterje, ki igrajo pomembno vlogo v razvoju turizma na tem območju. Vključujejo se v pripravo prireditev ter v različne ostale turistične projekte.

Na območju občine potekajo različne **prireditve**, v poletnem obdobju se po posameznih vaseh zvrstijo »šagre«, v tem obdobju v Ajdovščini poteka prireditev »Štrudel Fest«, vsako leto konec meseca maja je v Ajdovščini t.i. tradicionalna prireditev »Ajdovščina v maju«, v juniju je vsako leto na Sinjem vrhu mednarodna umetniška delavnica »Slovenija, odprta za umetnost«. Na območju Gore je v juliju organizirana tudi tradicionalna prireditev »Kravja ruleta«, pozimi pa »Filipov tek in spust«. V obdobju med sv. Martinom in božičem se na območju občine odvija sklop prireditev »Vinski hrami Vipavske doline«. V seznam prireditev območja se vključujejo še: Lokavska furenga, Bolšja tržnica, Rally Vipavska dolina, Spomin na požig vasi Cesta, Colska nedelja, Podaj mi roko, Porcunkula, idr.

Na območju število domačih in tujih turistov narašča, naraščajo tudi nočitve tujih turistov, medtem ko je število nočitev domačih turistov nižje. Dolžina bivanja turistov je kratka.

DRUŽBENO OKOLJE

Vzgoja in izobraževanje

Na območju občine se število vpisanih otrok v osnovne šole iz leta v leto zmanjšuje, obenem pa se povečuje vpis na visoke šole, kar ponazarja vse večjo težnjo po izobraževanju. Izobrazbena raven prebivalstva v občini kaže precej neugodno sliko, saj je delež takih, ki imajo zgolj osnovno izobrazbo oziroma še nižjo stopnjo precej visok, kar 38,7% (Slovenija: 33%). Delež tistih oseb z višjo, visoko in podiplomsko stopnjo izobrazbe dosega višino 10,1% in je nižji od deleža celotne Slovenije, ki znaša 13%. Ocenjuje se, da dobra tretjina študentov in dijakov iz občine Ajdovščina prejema štipendijo, bodisi Zoisovo, republiško oziroma kadrovsko. Ne preveč spodbudno je dejstvo, da podjetja podeljujejo v največji meri štipendije za poklicno izobraževanje (IV. stopnja), delež podeljenih kadrovskih štipendij za VII. stopnjo izobrazbe (univerzitetni programi) je dosegal v šolskem letu 2002/2003 manj kot 15%.

V občini obstaja mreža javnih zavodov s področja vzgoje in izobraževanja. Dejavnost predšolske vzgoje opravlja Otroški vrtec Ajdovščina s sedežem v Ajdovščini, kjer ima dve enoti (enota Ob Hublju in enota Ribnik), na območju občine Ajdovščina pa še dislocirane enote v Vipavskem Križu, Selu, Črničah in na Colu. Obstoječa mreža vrtcev skoraj v celoti zadovoljuje potrebam staršev po vzgoji in varstvu predšolskih otrok. Čakalne dobe so minimalne. V enote vrtca je vključenih več kot polovica vseh otrok iz območja občine. Število otrok se je v šolskem letu 2003/2004 zmanjšalo zaradi uvedbe devetletnega šolanja.

V občini delujejo štiri osnovne šole, ki imajo sedeže v Ajdovščini, Dobravljah, na Colu in na Otlici, ki jih je obiskovalo v šolskem letu 2003/2004 v skupnem številu 1779 otrok. Prostorski pogoji za izvajanje učnega programa v **ajdovski osnovni šoli** so neustrezni, saj se na matični šoli pouk izvaja v treh stavbah, obenem šola koristi tudi dve učilnici na Srednji šoli Vena Pilon. S prostorsko neustreznostjo se srečujejo tudi v podružnici v Budanjah, medtem ko je podružnična šola v Lokavcu primerna za delo z učenci. **Osnovno šolo Dobravlje** sestavljajo: centralna šola v Dobravljah in sedem podružničnih šol s sedežem v naslednjih krajih: Brje, Črniče, Kamnje, Skrilje, Šmarje, Vipavski Križ in Vrtovin. Na centralni šoli v Dobravljah je organiziran pouk za vse učence višjih razredov, učenci nižjih razredov pa imajo pouk v podružničnih šolah. V Kamnjah je obiskovalo šolo v šolskem letu 2003/2004 zgolj pet otrok, zato obstaja potencialna nevarnost ukinitve te podružnične šole. **Osnovno šolo Col** sestavljata matična šola na Colu in podružnična v Podkraju. V letu 2002 je bila dokončana nova šolska stavba, ki ustreza vsem zahtevam in normativom za devetletko, v letu 2003 pa je šola z odprtjem telovadnice rešila še problematiko izvajanja športne vzgoje. **Osnovna šola Otlica** je v letu 2000 kot prva v občini Ajdovščina uvedla devetletko. Ta šola ne ustreza prostorskim normativom izvajanja pouka, saj nima ne telovadnice in ne knjižnice. Učenci telovadijo v jedilnici. V Ajdovščini deluje **Srednja šola Veno Pilon**, ki jo je v šol. letu 2003/2004 obiskovalo 610 dijakov, od tega 330 na gimnazijskem programu, 280 pa na programu predšolska vzgoja. Dijaški dom poleg šole ima kapaciteto 240 ležišč, v šol.letu 2003/2004 je bilo v domu skupaj 170 dijakov in dijakinj.

Glasbena šola Vinka Vodopivca s sedežem v Ajdovščini izvaja tri programe: glasbeno pripravnico, glasbo in ples.

Ljudska univerza Ajdovščina je kot javni zavod nastala leta 1959. V okviru svojih dejavnosti izvaja naslednje programe: ▫ osnovna šola za odrasle, ▫ določene programe za pridobitev srednje izobrazbe, ▫ študijska programa Organizacija in management in Organizacija dela (skupaj s Fakulteto za organizacijske vede iz Kranja), ▫ višješolski strokovni študij strojništva (skupaj z višjo strokovno šolo in Novega mesta), ▫ program usposabljanja za življenjsko uspešnost »Beremo in pišemo skupaj«, ▫ program usposabljanja za življenjsko uspešnost »Most do izobrazbe«, ▫ program učne pomoči za brezposelne osebe, ▫ program Projektno učenje za mlajše odrasle – PUM, ▫ programe poklicnega usposabljanja in strokovnega izpolnjevanja, ▫ programe splošnega izobraževanja. Od leta 1999 deluje na Ljudski univerzi Središče za samostojno učenje, pri

Ministrstvu za informacijsko družbo je Ljudska univerza evidentirana kot e- točka. Za občino Ajdovščina in njen razvoj je izredno pomemben podpis Pogodbe o soustanoviteljstvu **Politehnikе Nova Gorica**, z dne 24.11.2003. Občina Ajdovščina je tako Politehniko Nova Gorica neodplačno prenesla stavbo s pripadajočim zemljiščem v bivši vojašnici Srečko Kosovel v Ajdovščini, z nalogom, da se ta nepremičnina uporablja le za namen opravljanja študijske in raziskovalne dejavnosti.

Zaposlovanje in razvoj človeških virov

68% vseh prebivalcev v občini spada v kategorijo delovno sposobnega prebivalstva (stari med 15 in 64 let). Med delovno sposobnimi je 67% aktivnih (delovno aktivni in brezposelni skupaj). Med aktivnimi je 92,6% takih, ki so dejansko zaposleni (zaposleni, samozaposleni, kmetovalci) in 7,4 brezposelnih oseb. Stopnja zaposlenosti (razmerje med delovno aktivnim prebivalstvom in delovno sposobnim prebivalstvom) znaša 62%. Na te številke vpliva tudi dejstvo, da se mladi v precejšnji meri odločajo za nadaljevanje šolanja in se kasneje zaposlujejo. **Stopnja registrirane brezposelnosti** v občini Ajdovščina je po izračunih SURS-a znašala 6,5, v mesecu decembru 2003 in je kot taka med najnižjimi na celotnem območju, ki ga pokriva Območna služba ZRSZ Nova Gorica. Najvišji delež brezposelnih predstavljajo tiste osebe z najnižjo stopnjo izobrazbe. **Struktura delovnih mest** v občini je slaba. Glede na dejstvo, da gre za tretjo največjo občino na Primorskem, ima premalo delovnih mest zlasti v naslednjih dejavnostih: promet in zveze, trgovina in gostinstvo, finančne, tehnične in poslovne storitve, vzgoja in izobraževanje ter javna uprava. Tradicionalno prednjačita industrija in gradbeništvo. Delež zaposlenih v industriji je še vedno relativno visok in temu primerno je precej nizek delež zaposlenih v terciarnem in kvartarnem sektorju. Po podatkih iz leta 2001 je 84% vseh delovnih mest v samem mestu Ajdovščina. V celotni občini obstaja **velik primanjkljaj delovnih mest**, kar posledično vodi v dnevne delovne migracije v sosednje, pa tudi bolj oddaljene občine. Precejšnje število mladih se po končanju študija ne vrne v domači kraj. K temu pripomore poleg boljših zaposlitvenih možnosti v večjih mestnih središčih tudi dejstvo, da v občini primanjkuje stanovanj. Na trgu dela se krepi strukturno neskladje med ponudbo in povpraševanjem po delovni sili. Ugotovitve raziskave iz leta 2004 kažejo na to, da ajdovska podjetja potrebujejo predvsem kadre s tehnično izobrazbo (npr.: gradbeni tehnik, strojni tehnik, lesni tehnik,...) in visokošolsko in univerzitetno izobražene kadre tehničnih strok. Strukturno neskladje na trgu delovne sile bi bilo smiselno reševati tudi z ukrepi povezovanja šolstva in gospodarstva. Po ajdovskih podjetjih je opaziti pozitivne premike v smeri zavedanja o nujnosti dodatnega usposabljanja in izobraževanja zaposlenih, v okolju se kaže tudi precejšnja potreba po razvijanju raznovrstnih novih programov s področja razvoja človeških virov.

Zdravstvo in socialno varstvo

Pokritost občine z zdravstvenimi in socialno-varstvenimi storitvami je dobra. **Zdravstveni dom Ajdovščina** nudi pacientom storitve patronažne službe, fizioterapevtske, laboratorijske, zobotehnične ter rentgenske storitve. Organizirana je tudi služba nujne medicinske pomoči, reševalne prevoze pa izvaja Zdravstveni dom Nova Gorica. V okviru zavoda deluje tudi zdravstveno vzgojni center. V letu 2004 je v prizidku doma dobila svoje prostore tudi **Lekarna Ajdovščina**. **Center za socialno delo Ajdovščina** izvaja redne programe MDDSZ, poleg teh pa tudi naslednje programe in projekte: ▪ Pomoč na domu«, ▪ Denarna socialna pomoč, ▪ Prostovoljno delo na področju dela z mladimi, ▪ Center mladinskih dejavnosti, ▪ Mladinske delavnice. V okviru Centra za socialno delo deluje tudi Varstveno delovni center. **Dom starejših občanov Ajdovščina** se sooča z veliko prostorsko stisko, dograditev doma je nujna, ne le zaradi vse večjega povpraševanja, temveč tudi zaradi kvalitete bivanja in nudenja storitev oskrbovancem. Podatki iz Popisa 2002 nakazujejo na dejstvo, da se prebivalstvo v občini stara. Zaradi staranja prebivalstva se povečuje obseg storitev na področju socialne in zdravstvene oskrbe. Skrb za starejšo populacijo in tovrstne storitve postajajo tako vse bolj pomembna tržna niša, kjer se odpirajo možnosti novih zaposlitev. Na podlagi ugotovitev analize o položaju invalidov v občini je Svet Občine Ajdovščina v letu 2003 sprejel **Občinski program za neodvisno življenje invalidov za obdobje 2003 – 2006**, katerega izvajanje je usmerjeno v zagotavljanje in izboljšanje pogojev za neodvisno življenje invalidov v ajdovski občini. Da občina usmerja svoje delovanje tudi v izenačevanje enakih možnosti za vse občane kažeta tudi dejstva, da je Zveza delovnih invalidov Slovenije v letu 2003 podelila občini priznanje

»Občina po meri invalidov« in da je Občina Ajdovščina vključena v pripravo predstudije projekta «Ajdovščina – mesto dostopno vsem«, ki ga izvajajo pristojne institucije Sveta Evrope. **Kultura in šport**

Na območju občine je kulturna dejavnost relativno dobro razvita, potrebe po knjižnični dejavnosti zadovoljuje **Lavričeva knjižnica Ajdovščina**, galerijsko dejavnost pa izvaja **Pilonova galerija**. Velika slabost občine je v tem, da nima ustreznega kulturnega doma. Tudi na področju športa primanjkuje ustreznih objektov. Športni center Police v Ajdovščini in Letno kopališče Police sta v upravljanju **Zavoda za šport**. Zimski bazen je od leta 1989 zaprt. Za njegovo ponovno odprtje bi bila potrebna popolna prenova, saj so v tem času dotrajale vse instalacije, sama izgradnja pa ne ustreza trenutni zakonodaji in zahtevam požarne varnosti. Žal je zastala izgradnja Avtokampa Police (pridobljeno je gradbeno dovoljenje in delno so že izvedena ureditvena dela). Na področju razvoja športa in kulture se kažejo velike možnosti razvoja v povezovanju s turizmom. Dobro razvita **društvena ljubiteljska dejavnost** na ajdovskem je po mnogih vaseh glavni generator razvoja. Na območju občine je bilo konec februarja 2004 registriranih 114 društev, med katerimi je slaba polovica takih, ki delujejo izven centra občine. Po večini je njihova osnovna dejavnost delovanje na področju športa, kulture in humanitarnih dejavnosti. Obstaja tudi manjše število aktivnih društev, katerih aktivnosti so namenjene specifičnim ciljnim skupinam.

ANALIZA NA PODROČJU GOSPODARSKE INFRASTRUKTURE

1. IZHODIŠČE

Za izdelavo strategije razvoja gospodarske infrastrukture je bili najprej potrebno ugotoviti stanje v prostoru in okolju ob upoštevanju družbenih, gospodarskih in okoljskih dejavnikov v prostoru, ki ga obravnavamo. Na osnovi rezultatov problemske analize ter ob vključevanju profitnih in neprofitnih organizacij (vključenih v delovno skupino) so se oblikovale strateške usmeritve, ki so skladne z temeljnimi usmeritvami **Strategije gospodarskega razvoja Slovenije 2001-2006 (SGRS)** ter **Strategije prostorskega razvoja Slovenije**, **Strategije regionalnega razvoja R Slovenije** in **Regionalnega razvojnega programa statistične regije Goriška 2002-2006**.

Program se smiselno usklajuje s **Spremembami in uskladitvami dolgoročnega plana občine Ajdovščina za obdobje od leta 1986 do leta 2000, dopolnjenega 1997, 1998 in 1999; ter Družbenega plana občine Ajdovščina od leta 1986 do 1990, dopolnjenega 1997, 1998 in 1999; dopolnitev 2002 (predlog, februar 2004) in Zakonom o varstvu okolja (ZVO-1)**, ki ga je sprejel Državni zbor RS na seji 31. marca 2004 in je stopil v veljavo 1. maja 2004.

2. CILJI

2.1. Splošni cilji

Glede samega gospodarskega razvoja stopajo v ospredje naslednji cilji:

- Koncentracija proizvodnih površin v primernih okoljih.
- Varčna — gospodarna raba površin - stavbnih zemljišč.
- Zadostna kvalitativna in kvantitativna oskrba z razpoložljivimi — dostopnimi površinami za proizvodne dejavnosti (urejena gospodarska infrastruktura kot pogoj za razvoj dejavnosti).
- Aktivna vloga občine pri vzpostavitvi učinkovitega sistema javnega potniškega prometa.
- Usklajevanje med potrebami gospodarstva po širitvah in dodatnih potrebah po gospodarski infrastrukturi ter možnostmi (razpoložljivimi in še možnimi kapacitetami), ki jih imajo posamezne vrste gospodarske infrastrukture.
- Enake možnosti dostopa do infrastrukture in informacij za vse prebivalce občine Ajdovščina.

- Optimalno varstvo okolja in zmanjšanje porabe neobnovljivih virov energije ter poraba obnovljivih virov v okviru meja zmožnosti njihovega obnavljanja
- Okoljsko neoporečna raba in ravnanje z nevarnimi snovmi in odpadki ter polutanti.
- Konkurenčni gospodarski razvoj občine skladen z okoljevarstveno politiko.
- Okoljski monitoring in vrednotenje doseženih rezultatov kot ukrep za uresničevanje trajnostnega okoljskega razvoja.

2.2. Specifični cilji

Glede samega gospodarskega razvoja stopajo v ospredje naslednji specifični cilji:

- Odnosi med javnim in zasebnim sektorjem pri vlaganju v gospodarsko infrastrukturo.
- Inovativni pristopi (nove oblike) pri financiranju drugih javnih površin (npr. parkirišča).
- Ustanovitev občinskega rezervacijskega fonda (rezervirati del proračunskih sredstev), ki bo namenjen lastnemu deležu sredstev za nastop na strukturnih in/ali kohezijskem skladu.
- Sprotno vključevanje okoljske dimenzije v oblikovanje in izvajanje programov gospodarske infrastrukture.
- Preoblikovanje delovne skupine za gospodarsko infrastrukturo v stalen strokovni team, ki bo s strokovnega vidika ocenjeval po indikatorjih uspešnost izvajanja strategije na področju gospodarske infrastrukture
- Prostorsko načrtovanje kot segment trajnostnega in uravnoteženega razvoja aktivno prispeva k doseganju cilja gospodarske in družbene povezanosti ter razvoja.
- Kot somestje z Novo Gorico in Šempetrom postati središče nacionalnega pomena. V somestje se povezujejo mesta in/ali naselja, kjer se razporejajo dejavnosti po načelu dopolnjevanja funkcij. Z medsebojnim povezovanjem in delitvijo tako krepijo svoje vloge v urbanem sistemu.

3. PROBLEMSKA ANALIZA Z USMERITVAMI ZA DOSEGO CILJEV

3.1. Prometna infrastruktura

Ajdovščina leži ob **V. in X. panevropskem prometnem koridorju**, na prečni cestni povezavi mednarodnega pomena od Razdrtega preko Nove Gorice do Vidma in na vplivnem območju večjih sosednjih mest (Gorica, Videm). **Prometna dostopnost** občine Ajdovščina je sicer boljša, kot to velja za Goriško regijo, ki je z vidika ocene razvojnih možnosti statističnih regij ocenjena kot manj ugodna, glede na ostale regije v Sloveniji. Z **vzpostavitvijo prečnih povezav**, s katerimi se bo občina kvalitetno povezala tudi s sosednjimi območji in širše, se bo vzpostavil eden izmed pogojev za uspešen gospodarski razvoj. **Železniška proga** je enotirna in tehnično zastarela. V sklopu posodobitve enotirne železniške povezave z Novo Gorico je za gospodarski razvoj potrebno pričeti aktivnosti za izgradnjo železniškega tira do Ljubljane, saj se z razvojem multimodalnega sistema (vlak oprtnik) pocenijo stroški prevozov, zmanjšajo stopnje onesnaženosti ter poveča stopnja prometne varnosti.

V Občini je tudi **športno letališče**, ki je zajeto tudi v zasnovi omrežja letališč v R Sloveniji. To je letališče z največ možnimi vzletnimi dnevi v Sloveniji.

V OA je veliko število prevoznikov in malo primernih parkirnih mest. Zaradi parkiranja v naseljih, kjer ni ustreznih pogojev, prihaja do konfliktov v prostoru. Servisnih površin ob novi hitri cesti ni dovolj.

V občini ni razvitega omrežja kolesarskih stez kolesarskih poti v turistične namene.

STRATEŠKE USMERITVE ZA DOSEGANJE CILJEV

- Vzpostaviti kakovostno vpetost prometne infrastrukture v mednarodne daljinske povezave (železnica, HC, letališče).
- Popolnitev cestnega omrežja, ki povezuje regije (Idrija, Postojna, Komen/Kras, Posočje).

- Prometno omrežje v občini razvijati skladno s strategijo policentričnosti.
- Vzpostavitev sistema javnega mestnega in medkrajevnega potniškega prometa (taxi kombi službe, vlak, mali avtobusi).
- Vzpostavitev sistema javnih in kamionskih parkirišč (s poslovníkom upravljanja) in servisnih uslug.

3.2. Informacijsko komunikacijska infrastruktura

Medkrajevne povezave so povečini izvedene z optičnimi kabli. Izjema so le centrale Predmeja, Otlica, Planina in Gabrje, ki pa imajo kljub temu digitalne povezave. Tudi povezava z Ljubljano je izvedena in poteka po optičnem kablu. Prav tako je v občinskem središču nameščena ATM oprema, ki omogoča izjemno hitre podatkovne prenose.

V nekaterih predelih občine so še **območja sivih lis v mobilni telefoniji** (Podkraj, Hrušica, Višnje, Velike Žablje, Gaberje, Šmarje, Zavino ter skoraj celotnega območja Gore).

Uvajanje **sodobne uprave** poteka prepočasi in neuskajeno s splošno informatizacijo gospodarstva in družbe. **Podjetjem, zaradi slabe informacijsko-komunikacijska inf., pada konkurenčnost.** Podjetja iščejo tako opremljene cone, ki jim lahko zagotovijo dobro inf. opremljenost. Obstaja nevarnost selitve v druge občine.

STRATEŠKE USMERITVE ZA DOSEGANJE CILJEV

- Vzpostavitev omrežja IKT, ki bo podpora visoko tehnološko razvitemu inovativnemu okolju.
- Izgraditev sistema e – občine.
- Vlaganje v izobraževanje, strokovno usposabljanje za koriščenje priložnosti, ki jih nudi informacijska družba.

3.3. Energetska infrastruktura

Energetska oskrba v občini Ajdovščina temelji na električni energiji in tekočih gorivih ter trdih gorivih na hribovskih območjih. Ne le občina Ajdovščina, temveč celotna regija, ima le en priključek na nacionalno elektro omrežje, kar povzroča ogroženost oskrbe. V občini Ajdovščina je na razvojno pomembnih območjih in centrih potrebno zgoščevanje mreže RTP 20/0,4 KV ter obnoviti oskrbo v višje ležečih krajih, saj tam omrežje ne prenese večjih obremenitev.

Možnosti izkoriščanja **alternativnih virov energije** (predvsem okolju prijaznih) so v prostoru občine Ajdovščina velike, vendar hkrati v glavnem tudi neizkoriščene. Med alternativne vire energije, ki so v občini dostopni lahko vključimo vsaj tri, ki jih je možno izkoriščati v večji meri:

- **lesno biomaso** (63% gozdnatost občine), pri čemer problem predstavljajo **visoka začetna vlaganja v opremo, predvsem večjih sistemov za ogrevanje z biomaso ter vprašljiva zagotovitev rednega dotoka lesne mase,**
- **veterna energija** pri čemer problem predstavlja odpor do gradnje velikih sistemov vetrnih elektrarn, tako s strani prebivalstva, kot tudi s strani naravovarstvenikov. Zaradi nasprotujočih si interesov bo potrebno odločiti, ali občina Ajdovščina sploh pristaja na izgradnjo kakršnihkoli energetskih objektov,
- **sončno energijo** (veliko število sončnih dni v letu) pri čemer problem predstavljajo **visoka začetna vlaganja v opremo.**

STRATEŠKE USMERITVE ZA DOSEGANJE CILJEV

- Modra in varčna raba neobnovljivih virov energije.
- Poraba obnovljivih virov ne bo presegala njihovih zmožnosti naravnega obnavljanja.
- Vzpostavitev infrastrukture, ki bo uporabljala alternativne vire energije.

3.4. Komunalna infrastruktura

Občina Ajdovščina ni velik porabnik zemeljskega plina, vendar podpira širitev plinovodnega sistema na celotno mesto in v obrtno proizvodne cone. **Oskrba s plinom**, razen v mestu Ajdovščina in nekaterih obrtnih conah ni zagotovljena. Po hribovskih naseljih, tudi zaradi **razpršenosti naselij - neekonomičnost plinifikacije**, uporabljajo predvsem trda goriva (drva) in utekočinjen naftni plin, ki pokriva večji delež tudi po ostalih naseljih. Nadaljnji razvoj bo odvisen od odločitev organov občin in prebivalstva. V zimskem času so v mestu in večjih naseljih največje emisije plinov iz kurišč, ki pa se predvsem v Ajdovščini s prehodom na plinifikacijo, že zmanjšujejo.

Na območju je veliko **vodnih virov**, najpomembnejši je izvir Hublja. Večina vodnih virov je v upravljanju komunalne službe in jih bo potrebno zaščititi in opredeliti ustrezne varovalne pasove. **Kvaliteta pitne vode, zaradi vsebnosti mikroorganizmov, niha**. Večina naselij, ima zadostne količine pitne in protipožarne vode. Kljub prisotnosti vodnih virov so možnosti za njihovo izkoriščanje **za namakanje** slabše ali pa jih sploh ni - **problem upravljanja in financiranja**.

V občini Ajdovščina se **količina odpadkov** veča. V reden odvoz odpadkov je vključenih več kot 95% gospodinjstev. V občini se ponekod že izvaja ločeno zbiranje komunalnih odpadkov, predvsem v večjih naseljih. **Deponija Dolga Poljana** ima izrazito premajhne kapacitete in nezmožnost večjih posodobitev. Nepreskrbljenost s **kanalizacijskimi sistemi** je v občini Ajdovščina velika, priključenost vaških gospodinjstev na javno kanalizacijsko omrežje je skromno. Na območju mesta pa je delež priključenosti 91%, delež obrti in industrije pa 100%.

Občina Ajdovščina bo z razširitvijo **centralne čistilne naprave** kompleksno uredila odvajanje in čiščenje odpadnih vod za cca 50% prebivalcev, hkrati pa podpira gradnjo **manjših lagunskih ČN**.

STRATEŠKE USMERITVE ZA DOSEGANJE CILJEV

- Vzdrževanje in izboljšanje kakovosti tal in vodnih virov – sistem čistilnih naprav (individualne male čistilne naprave na vodozbirnem območju, čistilne naprave na vodnih zajetjih, centralne čistilne naprave).
- Sodoben sistem vodovodnega omrežja.
- Sodoben sistem čiščenja odpadnih in padavinskih voda.
- Sodoben način ravnanja z odpadki.

3.5. Varstvo okolja

Občino Ajdovščina pokriva nekaj nad 63 % gozdnih površin, ki imajo poleg gospodarske tudi hidrološko, biotopsko, varovalno, rekreacijsko in obrambno (kot prostorski dejavnik) funkcijo. Izjemnega pomena so **varovalni gozdovi**, ki zavirajo erozijo, stabilizirajo tla in ščitijo nižje ležeča zemljišča pred plazovi, usadi in gruščem.

Varstvo narave, je dejavnost, ki ima **za cilj ohranjanje biotske raznovrstnosti in varstvo naravnih vrednot**. **Naravovarstvena dejavnost** je razširila področje svojega delovanja z varstva naravnih vrednot, zavarovanih območij, ogroženih rastlinskih in živalskih vrst na celostno varstvo narave, ki s ciljem ohranjanja biotske raznovrstnosti obsega še varstvo habitatnih tipov, ekološko pomembnih območij in posebnih varstvenih območij ter krajine.

Občina Ajdovščina v svojih planih upošteva **vse varovalne režime** pri posegih v prostor. Nekatera območja so nosilci prostorske identitete in simbolne vloge v družbeni zavesti in imajo poseben pomen.

STRATEŠKE USMERITVE ZA DOSEGANJE CILJEV

- Zaščita vodnih virov in vodozbirnega območja.
- Uporaba okolju manj škodljivih snovi, skrbno ravnanje z odpadki, nadzor nad onesnaževanjem.
- Vzdrževanje in izboljševanje kakovosti lokalnega okolja (kakovost zraka, hrup ter vizualna in splošna urejenost).
- Krepitev okoljske ozaveščenosti, izobraževanje in izpopolnjevanje strokovnih kadrov in prebivalstva.

3.6. Raba in urejanje prostora

Prostor je omejena, vendar dragocena dobrina. V tekmovanju za »nadvlado« nad temi površinami nastopajo različni koristniki prostora (kmetijstvo, gozdarstvo, industrija, infrastruktura, različne komunalne in služnostne dejavnosti, prebivalci - stanovalci, rekreativne dejavnosti, ...).

Zadostne površine namenjene za industrijo, obrt in podjetništvo niso dovolj, če niso rešena lastninska razmerja in komunalna opremljenost. Občina Ajdovščina ima v svojih prostorskih planih zagotovljenih več nezazidanih površin za obrtne in podjetniške cone. Lokacije so v Ajdovščini, Batujah, Črničah, Selu, Gojačah, Lokavcu, Colu... Večina teh lokacij še nima urejenih lastniških razmerij **Visoke cene zemljišč v poslovnih conah** in komunalne opreme, ki je predpogoj da lahko začnemo z gradnjo objektov, **povzročajo selitve morebitnih investitorjev v druge občine**. Opaža se tudi **nepreglednost nad razpoložljivo in načrtovano infrastrukturo**. Po sprejetju sprememb in dopolnitev dolgoročnega in družbenega plana Občine Ajdovščina (predvidoma v juliju 2004) bodo zagotovljene zadostne vendar komunalno neopremljene površine. Velik problem predstavlja razpršenost podatkov, kar je za podjetnika ovira in velika poraba časa. Ni enotne baze podatkov (KSD, Geodetska uprava...)

STRATEŠKE USMERITVE ZA DOSEGANJE CILJEV

- Zbir strokovnih nalog in ekspertiz za izdelavo kvalitetnih prostorskih in razvojnih (prostorsko načrtovanje) aktov in dokumentov.
- Pridobivanje in urejanje stavbnih zemljišč, tako, da bo vedno na razpolago ustrezna količina lokacij za stanovanjsko gradnjo, razvoj gospodarstva in obrti (delovnih mest) in oskrbnih ter centralnih dejavnosti.
- Načrtovanje, urejanje in opremljanje poslovnih con - podjetniške cone se prednostno razvija na lokacijah, ki so v neposredni bližini občinskih središč. Na ta način se zaokrožuje večja območja, ki se jih opremi z vso manjkajočo infrastrukturo.
- Spodbujanje udeležbe javnosti pri sprejemanju odločitev, ki se nanašajo na trajnostni razvoj.
- Uskladiti zakonodajo z občinskimi predpisi, ki bodo opredelili postopke za vključevanje privatnega sektorja v izgradnjo in financiranje gospodarske infrastrukture.
- Mešana raba zemljišč, kjer se delovna mesta s področja storitev nahajajo v območju bivalnega okolja.
- Enotna baza podatkov.

3.7. Vloga prostorskega planiranja v gospodarskem in regionalnem razvoju v Sloveniji in v Občini Ajdovščina

Uravnotežen razvoj zahteva, da se **prostorsko planiranje** postavi v aktivno – ofenzivnejšo vlogo pri oblikovanju strategij razvoja. Ofenzivna vloga prostorskega planiranja pomeni, da je težišče usmerjeno na strateško proučevanje vplivov in prostorskih učinkov nameravanih posegov, po drugi strani pa bodo morali biti zagotovljeni pogoji za realizacijo razvojnih interesov ob hkratnem upoštevanju načel vzdržnega prostorskega razvoja.

Pomembni sestavini strategije prostorskega razvoja, ki podrobneje razčlenjujeta njene usmeritve sta urbanistična in krajinska zasnova. Prva bo podrobneje določala usmeritve za razvoj mest in naselij, s krajinsko zasnovo pa se bodo razreševala protislovja med razvojnimi potrebami in varstvenimi zahtevami v krajini.

3.8. Razmerja med prostorskim in gospodarskim planiranjem v Sloveniji in Občini Ajdovščina

Sodobna načela prostorske politike temelje na treh pglavitnih ciljih: ekonomski in socialni kohezivnosti, uravnoteženem razvoju in uravnoteženi konkurenčnosti na celotnem državnem območju.

Občina Ajdovščina bo pripravljala prostorske akte in projektno dokumentacijo za načrtovanje lokalnega infrastrukturnega omrežja ter prometno in komunalno opremljanje poslovno obrtnih con. **Probleme predstavlja:** nepreglednost nad razpoložljivo in načrtovano komunalno infrastrukturo, cene opremljanja stavbnih zemljišč, nerešena vprašanja na področju zemljišč in neracionalen postopek prostorskega nadzora, dosedanja neobdavčenost nezazidanih stavbnih zemljišč, politika varstva kmetijskih zemljišč, skokovita rast cen stavbnih zemljišč... V pripravo in sprejem prostorskih aktov je potrebno vključiti predvsem znane in potencialne investitorje, nosilce urejanja prostora, lastnike tangiranih zemljišč, organizirano javnost, predstavnike širše skupine ljudi ter posameznike. **Sodelovanje med javnim in zasebnim sektorjem** na področju razvoja in upravljanja infrastrukture v urbanem okolju je posledica omejenih javnih sredstev za pokrivanje potreb in naporov za povečanje kvalitete ter učinkovitosti javnih storitev. Skozi ta partnerstva se prednosti zasebnega sektorja (dinamičnost, dostop do finančnih virov, poznavanje tehnologij, menedžerska uspešnost, podjetniški duh...) združujejo s socialno odgovornostjo, okoljsko osveščenostjo, lokalnim znanjem in ustvarjanjem novih delovnih mest, ki so lastnosti javnih sektorjev.

4. OKOLJSKI VIDIKI GOSPODARSKEGA IN SOCIALNEGA RAZVOJA

Načela okoljskega in trajnostnega razvoja so vključena v vse glavne sektorje gospodarstva (promet, kmetijstvo, turizem, industrija in energetika), kjer je cilj doseči, da postanejo okoljsko odgovornejši. Z vključitvijo trajnostne politike v strategijo se želi doseči, gospodarski in socialni razvoj, ne da bi pri tem delovali v škodo okolja in naravnih virov (od katerih je odvisen obstoj ljudi in ekosistemov), saj njihovi elementi niso neizčrpani in jih ne moremo koristiti v nedogled. Posebej so izpostavljena območja ekološkega pomena, ki jih je v občini veliko in kjer bi morali za posege, ki zadevajo širše območje, izdelati strateške presoje vplivov na okolje. To je sistematičen postopek vrednotenja okoljskih posledic politike, načrta ali programa, s čimer naj bi dosegli, da so, poleg ekonomskega in socialnega vidika, v celoti enakovredno upoštevane ter odpravljene v prvi fazi odločanja. Določitev ciljev in prioritet s področja okolja in trajnostnega razvoja pomaga pri izbiranju med razvojnimi alternativami, ocenjevanju okoljske ustreznosti načrtov in programov in vmesnih postopkih in postopkih ex-post monitoringa in vrednotenja.

5. UČINKI MULTIPLIKATORJA NA OSNOVI IZBRANEGA SCENARIJA

Variantni razvojni scenariji prostorskega razvoja občine Ajdovščina, s poudarkom na infrastrukturi, omogočajo neposredno primerjavo možnih učinkov izbrane strateške usmeritve. Prednosti in pomanjkljivosti izdelanih scenarijev so oblikovani na podlagi izhodišč, ki na eni strani izhajajo iz konkretnih odločitev na državni, regionalni in občinski ravni, na podlagi opredeljenih temeljnih strateških ciljev gospodarskega razvoja občine ter, na drugi strani, iz splošno dogovorjenih norm. Pri razvoju strategije in oblikovanju vsebinskega programa in vpetosti gospodarske infrastrukture v občini Ajdovščina ter širšem prostoru smo izbrali **vzdržni ali zmerni scenarij**, ki temelji na dejstvu, da je za skladen gospodarski in prostorski razvoj potrebno ustvariti razmere za načrtne usmeritve dejavnosti v prostor ter zagotavlja, da se to ne dogaja spontano ali pa s korenitimi posegi. V izbranem razvojnem scenariju se skozi posamezne ravni multipliciranja kažejo učinki in elementi prenosljivosti, ki vodijo k temeljnemu strateškemu cilju nacionalnega razvoja **blagostanju prebivalcev območja z zagotavljanjem trajnostnega razvoja in uravnoteženim razvojem ekonomskega, socialnega in prostorskega okolja**.

SWOT ANALIZA

PREDNOSTI	SLABOSTI
<p>Splošno: ▪ ugodna lega (prometna, klimatska, geografska) ▪ izredna biotska in krajinska raznolikost ▪ relativno čisto in zdravo bivalno in delovno okolje ▪ bogata kulturna, zgodovinska in etnološka dediščina ▪ obilo kakovostnih vodnih in drugih naravnih virov ▪ delovno in gostoljubno prebivalstvo ▪ strateška odločitev za policentrični razvoj občine ▪ Ajdovščina – središče regionalnega pomena</p> <p>Gospodarstvo: ▪ sorazmerno močne tradicionalne panoge (gradbeništvo, kovinarstvo, živilsko-predelovalna in lesna industrija) ▪ močan prevozni sektor ▪ visoka izvozna usmerjenost podjetij ▪ inovativna in visoko tehnološko napredna mala podjetja ▪ razvita podjetniška tradicija</p> <p>Podeželje in kmetijstvo: ▪ dolgo vegetativno obdobje ▪ biotska pestrost ▪ raznolikost kmetovanja ▪ vrhunska in prepoznavna vina ▪ veliko število avtohtonih sort grozdja in sadja ▪ velik interes za okolju prijazno kmetovanje ▪ večina kmetijskih zemljišč v lasti družinskih kmetij ▪ močno prisotna tradicija kmetovanja ▪ dobro gospodarjenje z gozdovi je varovalnega pomena</p> <p>Turizem: ▪ razvite alternativne športne panoge ▪ edinstvena arheološka dediščina ▪ tipična arhitektura ▪ prepoznavna vinska cesta ▪ veliko število aktivnih društev ▪ kvalitetna ponudba kmečkih turizmov ▪ tradicionalne osmice ▪ zaledje Goriške in Tržaške pokrajine</p> <p>Družbeno okolje in človeški viri: ▪ pozitiven prirast prebivalstva v občini ▪ relativno nizka stopnja brezposelnosti ▪ porast števila študentov ▪ obstoj mreže javnih institucij s področja izobraževanja ▪ obstoj in izvajanje določenih višje in visokošolskih programov ▪ pestro družbeno dogajanje ▪ obstoj pomembnih institucij s področja kulture ▪ širša ponudba socialno varstvenih storitev</p> <p>Gospodarska infrastruktura: razvejano osnovno prometno omrežje ▪ obstoječe športno letališče ▪ elastičnost energetske infrastrukture pri prilagajanju potrebam gospodarstva in gospodinjstev ▪ naravne možnosti za koriščenje obnovljivih virov energije (lesne zaloge, sonce, veter) ▪ dobra opremljenost z IKT (informacijsko komunikacijsko tehnologijo) ▪ dobra pokritost občine z vodooskrbo in rednim odvozom odpadkov ▪ sanirana in rekonstruirana ČN (čistilna naprava) v Ajdovščini ▪ zagotovljena večja območja za industrijsko – obrtne cone</p>	<p>Splošno: ▪ slaba prepoznavnost občine – občina nima imagea ▪ neugodna starostna struktura ▪ izrazito slaba izobrazbena struktura ▪ razdrobljenost in nepovezanost posameznih razvojnih programov in akterjev ▪ odsotnost stanovanjske politike ▪ neupoštevanje tipologije naselij, izginjanje tipičnih arhitektur ▪ slaba regionalna vpetost, preozko lokalno razmišljanje ▪ ni izdelanih posameznih strategij, izvedbenih programov in programov spodbujanja ▪ odsotnost interdisciplinarnega načrtovanja ▪ institucionalna nepovezanost - ni skupnih baz podatkov ▪ neuskkljen razvoj različnih dejavnosti v prostoru ▪ nezaščitenost vodozbirnih območij in vodnih virov</p> <p>Gospodarstvo: ▪ pomanjkanje ustreznega števila delovnih mest ter njihova slaba dohodkovna in izobrazbena struktura ▪ nerazvit terciarni in kvartarni sektor ▪ nefleksibilnost velikih podjetij ▪ relativno nizka dodana vrednost gospodarskih družb ▪ nizka inovativnost ▪ ni sistematičnega načrta gradnje poslovnih con</p> <p>Podeželje in kmetijstvo: ▪ velika razdrobljenost kmetijskih in gozdnih posesti (nekonkurenčna kmetijska struktura) ▪ neugodna klima za investicije ▪ trajno upadanje prihodka iz kmetijske dejavnosti ▪ slaba starostna struktura nosilcev kmetijskih gospodarstev ▪ neurejenost namakalnega sistema in vetrozaščitnih pasov ▪ neprepoznavnost kmetijskih pridelkov in izdelkov (razen vina) ▪ zaraščanje kulturne krajine</p> <p>Turizem: ▪ nerazvitost turistične dejavnosti in neizkoriščanje potencialov ▪ pomanjkanje usposobljenega kadra ▪ neprepoznavna in nepovezana ponudba ▪ ni sistematičnega trženja ▪ ne vključevanje v nacionalne akcije ▪ premalo nočitvenih kapacitet ▪ ni objektov za višji standard ▪ preskromno vrednotena, neurejena in slabše dostopna kulturna dediščina ▪ občina nima urejenega statusa temeljnega turističnega območja</p> <p>Družbeno okolje in človeški viri: ▪ skromna izbira srednješolskih, višješolskih in visokošolskih programov ▪ velik primanjkljaj delovnih mest in trend upadanja ▪ slaba struktura delovnih mest ▪ strukturno neskladje med ponudbo in povpraševanjem delovne sile; pomanjkanje tehničnega kadra ▪ precej brezposelnih med mladimi in precej visok delež brezposelnih z višjo in visoko izobrazbo ▪ problematika bega možganov ▪ prostorska problematika nekaterih osnovnih šol ▪ slaba računalniška opismenost – ni interesa za izobraževanje</p> <p>Gospodarska infrastruktura: ni dobre prečne povezave v občini in med občinami ▪ zastarelost železniških tirov ▪ ni mreže kolesarskih in peš poti ▪ komunalna neopremljenost zagotovljenih površin obrtnih con ▪ ni servisnih površin in kamionskih parkirišč ▪ razlike v komunalni in IKT opremljenosti med dolino in robnimi območji ▪ visoka energetska intenzivnost podjetij glede na EU ▪ večanje količine odpadkov – zapiranje deponije Dolga Poljana ▪ neurejeno odvajanje in čiščenje odpadnih in padavinskih vod na podeželju ▪ premajhna kapaciteta ČN Ajdovščina ▪ komunalna neopremljenost zagotovljenih površin obrtnih con ▪ zmanjševanje prog javnega potniškega prometa</p>

PRILOŽNOSTI	NEVARNOSTI
<p>Splošno: ▪ povezovanje in sodelovanje na vseh ravneh ▪ razširitev trga ob vstopu v EU ▪ večje izkoriščanje domačih danosti in naravnih virov ▪ razvoj s pomočjo evropskih sredstev ▪ povezovanje zasebnih in javnih virov ▪ pristop k interdisciplinarnemu načrtovanju in izvajanju ▪ omogočanje policentričnega razvoja in izenačevanje razvojnih možnosti ▪ koriščenje državnih virov financiranja in EU ▪ somestje z Novo Gorico</p> <p>Gospodarstvo: ▪ preusmeritev tradicionalnih panog v panoge z višjo dodano vrednostjo ▪ razvoj inovativnih visoko tehnoloških podjetij in drugih podpornih institucij ▪ potencial velike pogajalske moči pri razvoju terciarnih in kvartarnih dejavnosti ▪ privabljanje podjetnikov iz območij izven občine ▪ neizkoriščene možnosti, ki jih ponuja informacijska tehnologija za delo na domu</p> <p>Podeželje in kmetijstvo: ▪ razvoj zdravih tradicionalnih izdelkov z blagovno znamko ▪ prilagajanje ukrepom programa SKOP ▪ usmeritev v kmetijsko proizvodnjo s primerjalno prednostjo ▪ usmeritev v pridelavo in predelavo visoko kakovostnih proizvodov ▪ razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah</p> <p>Turizem: ▪ kreiranje programov, ki bodo usmerjali ljudi k aktivnemu preživljanju prostega časa ▪ povezovanje razpršene turistične ponudbe ▪ razvoj igralniškega turizma ▪ razvoj zdraviliškega turizma ▪ nadaljnji razvoj turizma na podeželju ▪ vključevanje v nacionalne akcije ▪ povezovanje programov »šport – turizem« (adrenalinški športi) ▪ povezovanje programov »kultura – turizem« ▪ širitev namestitvenih kapacitet ▪ razvoj ekoturizma ▪ ureditev statusa temeljnega turističnega območja</p> <p>Družbeno okolje in človeški viri: ▪ vlaganje v znanje ▪ razvoj dodatnih študijskih programov ▪ povezovanje gospodarstva z izobraževalnimi institucijami ▪ zadržati domače in privabiti tuje visoko izobražene kadre ▪ načrtna stanovanjska gradnja ▪ gradnja varovanih stanovanj, dnevnih centrov za potrebe starejših</p> <p>Gospodarska infrastruktura: ▪ vzpostavitev popolnega sistema (prečni in vzdolžni) prometnega omrežja (ceste, železnice, letališče, poti) ▪ ureditev servisnih površin in kamionskih parkirišč ▪ izboljšanje javnega prevoza z novimi vidiki ▪ združevanje javnega in zasebnega kapitala pri komunalnem urejanju poslovnih con ▪ izenačitev v komunalni in IKT opremljenosti med dolino in robnimi območji ▪ sistem malih čistilnih naprav ▪ izdelati bazo podatkov, za spremljanje ponudbe in povpraševanja po prostih površinah namenjenih za industrijo, obrt, kmetijstvo ▪</p>	<p>Splošno: ▪ centralizacija (nacionalna in regionalna) ▪ zaprtost vase in nepripravljenost na spremembe ▪ nepripravljenost za sodelovanje ▪ nezmožnost koriščenja EU sredstev zaradi nezagotavljanja lastnega deleža sredstev ▪ nefleksibilna zakonodaja ▪ nevarnost nadaljnega staranja prebivalstva ▪ vprašljiv interes za medresorsko povezovanje ▪ notranja sposobnost okolja izkoristiti zunanje vire financiranja</p> <p>Gospodarstvo: ▪ velika odvisnost celotnega gospodarstva v občini od manjšega števila velikih gospodarskih družb ▪ poslabšanje gospodarskega stanja v živilsko-predelovalni industriji ob vstopu v EU</p> <p>Podeželje in kmetijstvo: ▪ opuščanje kmetijskih dejavnosti in zaraščanje krajine ▪ rastoč konkurenčni pritisk na kmetijstvo ▪ premajhno vlaganje v trženje in razvoj novih proizvodov in storitev ▪ pomanjkanje delovne sile na podeželju zaradi migracij v mesta ▪ propad manjših kmetov, ki so brez vizije nadaljnega razvoja svoje dejavnosti ▪ odprodaja in trgovanje z zemljišči ▪ preobremenjenost gozdnega prostora z obiskovalci</p> <p>Turizem: ▪ lokalna skupnost ne vidi v turizmu prihodnosti ▪ premajhno vlaganje v trženje ▪ image Vipavske doline kot tranzitne doline</p> <p>Družbeno okolje in človeški viri: ▪ dvig nezaposlenosti ▪ ukinitvev nekaterih podružničnih šol ▪ beg kadra v sosednje regije in države</p> <p>Gospodarska infrastruktura: vprašljiv interes regijskega povezovanja pri celotni infrastrukturi – neskladje interesov ▪ zagotovljena večja območja industrijskih con - ni pa rešeno lastništvo, visoke cene zemljišč in komunalnega opremljanja ▪ nedefiniran odnos med partnerji pri skupnih naložbah v gospodarsko infrastrukturo ▪ visoke cene alternativnih virov energije ▪ nedefiniran bodoči status letališča ▪ velik del občine je pod varstvenimi režimi (zakonodaja) ▪ zakonska omejitev infrastrukturnih posegov na kmetijska zemljišča ▪ vprašanje stališča države in EU do občinskih prioritet ▪ pritiski gospodarstva na okolje ▪ nestimulativen pristop k zaščiti zavarovanih območij</p>

RAZVOJNA VIZIJA OBČINE AJDOVŠČINA

VIZIJA

Občina Ajdovščina bo s partnerstvom gospodarstva, lokalne skupnosti, civilne družbe in nosilcev vseh ostalih dejavnosti postala v obdobju od 2005 do 2015 močno razvojno središče Primorske, odprta za regijsko in mednarodno sodelovanje, kjer bo prijetno bivati občanom in obiskovalcem.

- Postala bo najbolj razvito gospodarsko središče na Primorskem, napredno tehnološko usmerjena in prijazna do inovativnih podjetniških spodbud.
- Omogočila bo razvoj perspektivnih kmetijskih dejavnosti ter ekonomsko raznovrstnost na podeželju.
- Prebivalci si bodo z dejavno izrabo možnosti za izobraževanje in strokovni razvoj zagotovili pogoje za (samo) zaposlitev ter visoko kakovost življenja.
- Postala bo turistično središče Vipavske doline s privlačno turistično ponudbo.
- Sodoben sistem gospodarske infrastrukture bo omogočil kakovostno vpetost občine v nacionalni in mednarodni prostor ter ustvaril pogoje za naložbe za delo in bivanje.
- Proaktivna obravnava razvoja prostora v Občini Ajdovščina bo vplivala na sektorske politike in pomagala zagotoviti pozitiven prostorski učinek po načelu trajnostnega razvoja.

STRATEŠKI CILJI OBČINE AJDOVŠČINA ZA OBDOBJE 2005-2015

Strateški cilj 1:

Razviti raznovrstno konkurenčno gospodarsko strukturo, skladno s svetovnimi razvojnimi trendi.

1. Spodbujati nastajanje novih in rast obstoječih, zlasti tehnološko naprednejših podjetij,
2. Povečevanje števila delovnih mest (vsaj 200 novih delovnih mest letno) s ciljem izenačenja s številom aktivnega prebivalstva,
3. Oblikovati učinkovito infrastrukturo za razvoj podjetij, zlasti s podjetniškimi conami,
4. Zagotoviti lažji dostop podjetij do kapitala, zlasti s povezovanjem zasebnih in javnih virov,
5. Spodbujati povezovanje podjetij v regijskem in mednarodnem prostoru, z večjo vlogo razvojno raziskovalnih jeder na ključnih področjih,
6. Razviti raznovrstno strukturo, z večanjem deleža terciarnih in kvartarnih dejavnosti, tudi s privabljanjem podjetnikov iz drugih regij in držav ter prestrukturiranjem delovno intenzivnih panog v kapitalsko in tehnološko intenzivne,
7. Doseganje znatno višje gospodarske rasti na prebivalca občine

Strateški cilj 2:

Ustvariti spodbudno podjetniško okolje s trdno razvojno koalicijo.

1. Razviti učinkovit sistem podpore razvoju podjetništva,
2. Izboljšati sodelovanje med občino, podjetniško skupnostjo, civilno družbo in podpornimi organizacijami, z razvojnim forumom kot obliko usklajevanja,
3. Uveljaviti razvojno agencijo in partnerje kot nosilce načrtovanja in uresničevanja dogovorjenih razvojnih programov in projektov,
4. Ustvariti podjetniško kulturo med vsemi skupinami prebivalstva z osveščanjem, promocijo in usposabljanjem za dejavno vlogo v razvoju,
5. Spodbujati ciljne skupine prebivalstva za samozaposlovanje in podjetniško kariero.

Strateški cilj 3:

Vzpostaviti učinkovit sistem razvoja človeških virov.

1. Razviti izobraževalne institucije in programe, ki jih potrebuje lokalno gospodarstvo in spodbujati osnovnošolce in srednješolce k izobraževanju za deficitarne poklice
2. Pritegniti mlade s štipendiranjem, sodelovanjem s podjetji in razvojem inkubatorja za njihove poslovne zamisli,
3. Spodbujati izobraževanje in usposabljanje zaposlenih in drugih skupin prebivalstva v konceptu vseživljenjskega učenja,
4. Spodbujati prenos in uporabo znanja iz izobraževalnih in raziskovalnih organizacij v podjetja.

Strateški cilj 4:

Povečati učinkovitost in konkurenčnost kmetijstva in s kmetijstvom povezanih gospodarskih dejavnosti.

1. Razviti dopolnilne dejavnosti na podeželju za večjo donosnost kmetij in boljši izkoristek naravnih virov,
2. Povečati učinkovitost kmetijstva z izboljšanjem agrarne strukture, z izobraževanjem nosilcev kmetijske dejavnosti in kakovostno svetovalno podporo,
3. Spodbujati kulture s primerjalno prednostjo in skupni tržni nastop proizvajalcev kakovostnih kmetijskih in živilskih proizvodov
4. Zagotavljati finančne podpore za razvoj kmetijstva iz nacionalnih in evropskih virov.

Strateški cilj 5:

Uveljaviti večji prispevek turizma v gospodarstvu občine Ajdovščina.

1. Povezati razpršeno turistično ponudbo v celovit turistični produkt, ki se bo tržil pod skupno blagovno znamko,
2. Izboljšati turistično infrastrukturo in organizirati bogato in kakovostno ponudbo sodobnih oblik turizma z izrabo naravne in kulturne dediščine,
3. Izboljšati usposobljenost osebja v turistični dejavnosti.
4. Povezati se z ostalimi nosilci turističnih programov v regiji za uspešen nastop v Evropi.

Strateški cilj 6:

Izboljšati kakovost življenja občanov.

1. Razvijati kvaliteto življenja s povezavo tradicije in sodobnih pogledov,
2. Razvijati infrastrukturo in programe storitev v zdravstvu, otroškem varstvu, šolstvu, kulturi in športu za potrebe občanov,
3. Razvijati in izvajati izbrane programe za posebne skupine prebivalstva,
4. Načrtovati in izvajati stanovanjsko izgradnjo v skladu z razvojnimi potrebami.

Strateški cilj 7:

Izgradnja sodobnega sistema gospodarske in javne infrastrukture, ki bo izhajala iz kriterijev varnosti, racionalne rabe naravnih virov ter varovanja okolja.

1. Vzpostavitev kakovostne vpetosti gospodarske infrastrukture v nacionalni in mednarodni prostor
2. Razvijati gospodarsko infrastrukturo skladno s strategijo policentričnosti
3. Razviti sodobno IKT omrežje, ki bo podpora družbenemu in ekonomskemu okolju
4. Optimalno varstvo okolja in zmanjšanje porabe neobnovljivih virov energije ter poraba obnovljivih virov v okviru meja zmožnosti njihovega obnavljanja.
5. Vzdrževanje in izboljševanje kakovosti lokalnega okolja - kakovost zraka, tal, voda

Strateški cilj 8:

Vzdržen prostorski in okoljski razvoj občine bo zagotovil tako rabo prostora in prostorskih ureditev, ki bo omogočala zadovoljitev potreb sedanjih in prihodnjih generacij.

1. Integracija robnih območij z dinamiko razvoja mesta Ajdovščina
2. Koncentracija proizvodnih površin in gospodarna raba v primernih naseljih
3. Prostorsko načrtovanje kot segment trajnostnega in uravnoveženega razvoja aktivno prispeva k doseganju cilja ekonomske in družbene povezanosti ter razvoja
4. Ajdovščina bo kot somestje z Novo Gorico in Šempetrom postalo središče nacionalnega pomena
5. Skozi partnerstva med javnim in zasebnim sektorjem na področju razvoja in upravljanja združevati elemente podjetništva s socialno odgovornostjo in okoljsko osveščenostjo

NABOR PROJEKTOV

SEZNAM IZVEDBENIH PROJEKTOV

Seznam projektov	Cilji								vrednost v EUR	financiranje				Nosilec	Zacetek	Trajanje	PRIORITETA
	Razviti raznovrstno gospodarsko strukturo, skladno s svetovnimi razvojnimi trendi.	Ustvariti spodbudno podjetniško okolje s trdno razvojno koalicijo.	Vzpostaviti učinkovit sistem razvoja človeških virov.	Povečati učinkovitost in konkurenčnost kmetijstva in s kmetijstvom povezanih gospodarskih dejavnosti	Uveljaviti vlogo turizma v gospodarstvu občine Ajdovščina	Izboljšati kakovost življenja občanov	izgradnja sodobnega sistema gosp. in javne infrastrukture	vzdrženi prostorski in okoljski razvoj občine		Donatorji	Republika Slovenija	Občina Ajdovščina	MSP				
Organizacija periodičnih srečanj med občino, velikimi podjetji in podjetniki	X	XXX	X							X	X	X	Občina Ajdovščina				
Spodbujanje kooperacije ter povezovanja med lokalnimi podjetji,		XX	X						EU	X			RA ROD				
Nadaljevanje vavčerskega sistema svetovanja (ROD)	X	XX	X							X			RA ROD				
Oblikovanje centra vse na enem mestu (VEM), (ROD in OoZ)		XX								X	X		OoZ, RA ROD				
Nadaljevanje dela v okviru LPC (lokalni podjetniški center) (ROD)	X	XX								X	X		RA ROD				
Projekti za spodbujanje zaposlovanja visoko izobraženih kadrov tehničnih smeri (Občina Ajdovščina)		X	XX							X	X	X	Občina Ajdovščina				
Subvencioniranje strokovnih praks in sezonskih strokovnih del,			XX								X	X	Občina Ajdovščina				
Podpora skupnim raziskavam	XX	X	X						EU	X	X	X	Občina Ajdovščina				
Razvoj visokošolskega zavoda Politehnik v Ajdovščini			XXX						EU	X	X	X	Politehnika				
Diploma z vrednostjo			XX							X	X	X	Klub ajdovskih dijakov in študentov				

SEZNAM IZVEDBENIH PROJEKTOV

Seznam projektov	Cilji								vrednost v EUR	financiranje				Nosilec	Začetek	Trajanje	PRIORITETA
	Razviti raznovrstno gospodarsko strukturo, skladno s svetovnimi razvojnimi trendi.	Ustvariti spodbudno podjetniško okolje s trdno razvojno koalicijo.	Vzpostaviti učinkovit sistem razvoja človeških virov.	Povečati učinkovitost in konkurenčnost kmetijstva in s kmetijstvom povezanih gospodarskih dejavnosti	Uveljaviti vlogo turizma v gospodarstvu občine Ajdovščina	Izboljšati kakovost življenja občanov	Izgradnja sodobnega sistema gosp. in javne infrastrukture	vzdržen prostorski in okoljski razvoj občine		Donatorji	Republika Slovenija	Občina Ajdovščina	MSP				
Ustanovitev konzorcija za odkup zemljišč pri pripravi poslovnih con ter njihovo komunalno ureditev	XX	XX									X	X	RA ROD				
Povezovanje raziskovalnih kapacitet v skupno raziskovalno središče	XX								EU	X	X	X	Občina Ajdovščina				
Ugodni krediti za MSP	XX	XXX							OOZ		X		OOZ				
Garancijske sheme		XX									X	X	OOZ				
Komunalna oprema poslovnih con na zalogo	XXX	XX							EU	X	X	X	Občina Ajdovščina				
Izgradnja ostale potrebne infrastrukture,(ceste, čistilne naprave, širokopasovni vodi,...)	XX								EU	X	X	X	Občina Ajdovščina				
Spodbujanje inovacij		XX									X		Občina Ajdovščina				
Subvencije nadomestil za komunalno zemljišče	XXX	XX									X		Občina Ajdovščina				
Povečevanje prepoznavnosti občine									EU	X	X	X	RA ROD				
Vipavska vinska cesta				XX	XX				X		X		RA ROD				
Povezovanje pridelovalcev in pridelovalcev				XXX							X		RA ROD				

SEZNAM IZVEDBENIH PROJEKTOV

Seznam projektov	Cilji								vrednost v EUR	financiranje				Nosilec	Začetek	Trajanje	PRIORITETA
	Razviti raznovrstno gospodarsko strukturo, skladno s svetovnimi razvojnimi trendi.	Ustvariti spodbudno podjetniško okolje s trdno razvojno koalicijo.	Vzpostaviti učinkovit sistem razvoja človeških virov.	Povečati učinkovitost in konkurenčnost kmetijstva in s kmetijstvom povezanih gospodarskih dejavnosti	Uveljaviti vlogo turizma v gospodarstvu občine Ajdovščina	Izboljšati kakovost življenja občanov	izgradnja sodobnega sistema gosp. in javne infrastrukture	vzdržen prostorski in okoljski razvoj občine		Donatorji	Republika Slovenija	Občina Ajdovščina	MSP				
"Dopolnilne dejavnosti na kmetiji" in "Trženje proizvodov"			X	XXX									RA ROD				
Predelava nekvalitetne lesene mase (kurilnica na biomaso)				XX						X	X						
Združevanje, zaokroževanje posestev				XX													
Izboljšanje in ureditev dostopov do kmetijskih in gozdnih površin				XXX					X	X	X		Lastniki kmetijskih zemljišč in lastniki gozdov				
Kmečka tržnica - sejmišče				XX													
Revitalizacija vaških jader				X	X								RA ROD				
Ureditev prostorov za oddih v Trnovskem gozdu						XX			X	X	X		DIT gozdarstvo Posočje				
Uvajanje blagovnih znamk				XXX									RA ROD				
Postavitev turističnega infotmacijskega portala						XXX				X	X		Občina Ajdovščina in/ali Vipava				

SEZNAM IZVEDBENIH PROJEKTOV

Seznam projektov	Cilji									financiranje				Nosilec	Začetek	Trajanje	PRIORITETA
	Razviti raznovrstno gospodarsko strukturo, skladno s svetovnimi razvojnimi trendi.	Ustvariti spodbudno podjetniško okolje s trdno razvojno koalicijo.	Vzpostaviti učinkovit sistem razvoja človeških virov.	Povečati učinkovitost in konkurenčnost kmetijstva in s kmetijstvom povezanih gospodarskih dejavnosti	Uveljaviti vlogo turizma v gospodarstvu občine Ajdovščina	Izboljšati kakovost življenja občanov	izgradnja sodobnega sistema gosp. in javne infrastrukture	vzdržen prostorski in okoljski razvoj občine	vrednost v EUR	Donatorji	Republika Slovenija	Občina Ajdovščina	MSP				
Vzpostavitev sistema kolesarskih poti					XX	XX				EU		X		Občina Ajdovščina in/ali Vipava			
Priprava in izdaja promocijskega gradiva					XXX						X	X		RA ROD in/ali TIC Ajdika			
Izgradnja novih kapacitet na kmetijah				X	XX					EU	X	X	X	Posamezne kmetije			
Izgradnja kampa					XXX					EU	X	X		Občina Ajdovščina in/ali Vipava			
Turistični spominki					X						X	X		Občina Ajdovščina TIC Ajdika			
Mladim v regiji približujemo deficitarne poklice - podjetjem pomagamo pridobiti ustrezne kadre			XXX								X	X		Posoški razvojni center skupaj z vsemi tremi ostalimi agencijami			
Spoznavanje poklicev			XX									X		Osnovne Šole			
Spodbujanje zaposlovanja iskalcev prve zaposlitve, brezposlenih oseb z višjo in visoko izobrazbo			XXX									X		Občina Ajdovščina, RA ROD			
Spodbujanje dodatnega usposabljanja zaposlenih	X		XX									X		Občina Ajdovščina, RA ROD			

SEZNAM IZVEDBENIH PROJEKTOV

Seznam projektov	Cilji								vrednost v EUR	financiranje				Nosilec	Zacetek	Trajanje	PRIORITETA
	Razviti raznovrstno gospodarsko strukturo, skladno s svetovnimi razvojnimi trendi.	Ustvariti spodbudno podjetniško okolje s trdno razvojno koalicijo.	Vzpostaviti učinkovit sistem razvoja človeških virov.	Povečati učinkovitost in konkurenčnost kmetijstva in s kmetijstvom povezanih gospodarskih dejavnosti	Uveljaviti vlogo turizma v gospodarstvu občine Ajdovščina	Izboljšati kakovost življenja občanov	izgradnja sodobnega sistema gosp. in javne infrastrukture	vzdržen prostorski in okoljski razvoj občine		Donatorji	Republika Slovenija	Občina Ajdovščina	MSP				
Povezovanje študentov višjih letnikov in absolventov s podjetji v občini z namenom izdelave diplomskih nalog			XXX								X		RA ROD				
Vzpostavitev baze VIK (Visoko izobraženi kadri)			XXX								X		RA ROD				
Ustvarjanje novih zaposlitvenih možnosti v lokalnem okolju			XX						X	X	X		Sklad dela Posočje				
Občinski štipendijski sklad			XXX								X	X	Občina Ajdovščina, RA ROD				
Oblikovanje športno - rekreacijskega kompleksa							XXX		EU	X	X		Zavod za šport Ajdovščina				
Celodnevno varstvo otrok od 1. do 4. razreda v času poletnih počitnic							XX		Starsi otrok		X		Zavod za šport Ajdovščina				
Kopališki avtobus v času poletnih počitnic, namenjen mladim med 12 in 17 letom starosti							XX		Starsi otrok		X		Zavod za šport Ajdovščina				
Tečaj smučanja in teka na smučeh v zimskih mesecih; januar, februar, marec (namenjen otrokom, mladim in odraslim)							XX		Starsi otrok, občani		X		Zavod za šport Ajdovščina				
Športna šola za otroke in maldino							XX		Starsi otrok, občani		X		Zavod za šport Ajdovščina				

SEZNAM IZVEDBENIH PROJEKTOV

Seznam projektov	Cilji								vrednost v EUR	financiranje				Nosilec	Zacetek	Trajanje	PRIORITETA	
	Razviti raznovrstno gospodarsko strukturo, skladno s svetovnimi razvojnimi trendi.	Ustvariti spodbudno podjetniško okolje s trdno razvojno koalicijo.	Vzpostaviti učinkovit sistem razvoja človeških virov.	Povečati učinkovitost in konkurenčnost kmetijstva in s kmetijstvom povezanih gospodarskih dejavnosti	Uveljaviti vlogo turizma v gospodarstvu občine Ajdovščina	Izboljšati kakovost življenja občanov	izgradnja sodobnega sistema gosp. in javne infrastrukture	vzdržan prostorski in okoljski razvoj občine		Donatorji	Republika Slovenija	Občina Ajdovščina	MSP					
Vadba za vse (namenjeno vsem starostnim kategorijam)								XXX		Občani				Zavod za šport Ajdovščina				
Majski tek								XX		Občani				Zavod za šport Ajdovščina				
Gradnja protipožarnih presek				XXX							X	X		Zavod za gozdove Slovenije				
Potujoča klavnica				XX										GIZ				
Trženje kmetijskih pridelkov in izdelkov na domu				XXX						Kmetje		X		Občina Ajdovščina				
Informacijska baza povpraševanja in ponudbe na področju kmetijstva				XXX										Občina Ajdovščina				
Popis turistične ponudbe na področju občine Ajdovščina					XX				2500			X		Občina Ajdovščina				
Info stojnica					XXX				2000			X						
Oblikovanje skupnih turističnih proizvodov					XX					X				Občina Ajdovščina				
Vzpostavitev BZ ZG. Vipavska dolina - integralni turistični proizvod					XXX					EU/Občina Vipava	X	X		RA ROD				
Gospodarska infrastruktura in javne storitve - urejanje in opremljanje poslovnih con	XXX	XXX	X				X	XXX	XXX	EU	X	X	X	Občina Ajdovščina				
Obnovljivi viri energije	XX	X		XX			X	XXX	XXX	EU	X	X	X	Občina Ajdovščina				
Izdelava strokovnih podlag in študij izvedljivosti							X	XXX	XXX	EU	X	X	X	Občina Ajdovščina				
Letališče		X			XXX			XXX	X	774.000	EU	X	X	X	AK Josip Križaj - Občina			

SEZNAM IZVEDBENIH PROJEKTOV

Seznam projektov	Cilji								vrednost v EUR	financiranje				Nosilec	Začetek	Trajanje	PRIORITETA
	Razviti raznovrstno gospodarsko strukturo, skladno s svetovnimi razvojnimi trendi.	Ustvariti spodbudno podjetniško okolje s trdno razvojno koalicijo.	Vzpostaviti učinkovit sistem razvoja človeških virov.	Povečati učinkovitost in konkurenčnost kmetijstva in s kmetijstvom povezanih gospodarskih dejavnosti	Uveljaviti vlogo turizma v gospodarstvu občine Ajdovščina	Izboljšati kakovost življenja občanov	izgradnja sodobnega sistema gosp. in javne infrastrukture	vzdrženi prostorski in okoljski razvoj občine		Donatorji	Republika Slovenija	Občina Ajdovščina	MSP				
Razdelitev vlog v somestju		X	X	X	X	X	XX	XXX									
Investicije v izgradnjo centrov za ravnanje z odpadki in sanacijo divjih odlagališč: (6 podprojektov)									EU	X	X	X	Občina Ajdovščina, gospodarske družbe				
Izgradnja malih čistilnih naprav na vodozbirnih območjih,	X			X	X	XXX	XXX	XXX	EU	X	X	X	Občina Ajdovščina				
Izgradnja čistilnih naprav na vodnih zajetjih				X	X	XXX	XXX	XXX	EU	X	X	X	Občina Ajdovščina				
Izgradnja lagunskih čistilnih naprav,				X	X	XXX	XXX	XXX	EU	X	X	X	Občina Ajdovščina				
Posodobiti primarno in sekundarno kanalizacijsko omrežje,	XX			X	X	XXX	XXX	XXX	EU	X	X	X	Občina Ajdovščina				
Izgradnja sistema odvoda padavinskih vod, predvsem na ogroženih in zaščiteneh poseljenih območjih.						XXX	XX	XXX	EU in gospodinjsva	X	X		Občina Ajdovščina				

SEZNAM IZVEDBENIH PROJEKTOV

Seznam projektov	Cilji								vrednost v EUR	financiranje				Nosilec	Začetek	Trajanje	PRIORITETA
	Razviti raznovrstno gospodarsko strukturo, skladno s svetovnimi razvojnimi trendi.	Ustvariti spodbudno podjetniško okolje s trdno razvojno koalicijo.	Vzpostaviti učinkovit sistem razvoja človeških virov.	Povečati učinkovitost in konkurenčnost kmetijstva in s kmetijstvom povezanih gospodarskih dejavnosti	Uveljaviti vlogo turizma v gospodarstvu občine Ajdovščina	Izboljšati kakovost življenja občanov	izgradnja sodobnega sistema gosp. in javne infrastrukture	vzdržen prostorski in okoljski razvoj občine		Donatorji	Republika Slovenija	Občina Ajdovščina	MSP				
Investicije v urejanje in sanacijo vaških vodnih zajetij.				XX	XX	XXX	X	XXX		gospodinjstva	X	X	X	Občina Ajdovščina			
Investicije v prostorsko, projektno in tehnično dokumentacijo.	XX	XXX		XX	XX	XX	XXX	XXX		EU	X	X	X	Občina Ajdovščina, zasebni investitorji			
Spodbujanje uporabe informacijsko komunikacijskih tehnologij v podjetjih	XXX	XXX	XX	X	XXX	XXX	XXX	XXX		EU	X	X	X	Razvojna agencija ROD, zasebni investitorji			
Informacijsko komunikacijska tehnologija na podeželju	XXX	XX	XX	XXX	XXX	XXX	XXX	XXX		EU	X		X	Razvojna agencija ROD			
Strategija prostorskega razvoja občine in prostorski red							XX	XXX			X	X		Občina Ajdovščina			
Regionalna zasnova prostorskega razvoja							XX	XXX			X	X		Občina Ajdovščina			
Vzpostavitev enotnega sistema gospodarjenja z odpadki						XXX	XX	XXX						Občina Ajdovščina			
Investicije v izgradnjo prometne infrastrukture: (11 podprojektov)										EU	X	X	X	Občina Ajdovščina, gospodarske			

VPLIV PROJEKTOV NA DOSEGO STRATEŠKEGA CILJA

LEGENDA:

XXX VELIK VPLIV
 XX SREDNJI VPLIV
 X MAJHEN VPLIV